

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 3.9.2025
COM(2025) 463 final

2025/0255 (COD)

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

**li jistabbilixxi l-Programm dwar il-Ġustizzja għall-perjodu 2028-2034 u li jhassar ir-
Regolament (UE) 2021/693**

{SEC(2025) 547 final} - {SWD(2025) 550 final} - {SWD(2025) 551 final}

MEMORANDUM TA' SPJEGAZZJONI

1. KUNTEST TAL-PROPOSTA

Din il-proposta tipprevedi data ta' applikazzjoni mill-1 ta' Jannar 2028 u hi pprezentata għal Unjoni ta' 25 Stat Membru. Għall-Irlanda u għad-Danimarka, japplikaw id-dispożizzjonijiet tal-Protokollu Nru 21 u Nru 22 annessi mat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE) u mat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), kif muri fit-taqsimha dwar il-geometrija varjabbli fil-paġna 8.

• Raġunijiet u objettivi

L-Artikolu 3 tat-TUE jiddikjara li “*L-Unjoni għandha toffri liċ-ċittadini tagħha spazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja*”. Il-ġustizzja hija marbuta mill-qrib mal-valuri tal-Unjoni, kif minqux fl-Artikolu 2 tat-TUE. Dawn il-valuri ewlenin jimplikaw il-htieġa għal ġudikaturi indipendenti li joperaw f'sistemi tal-ġustizzja effiċjenti u ta' kwalità għolja li kapaċi jissalvagwardjaw id-drittijiet u l-libertajiet fundamentali ggarantiti mid-dritt tal-Unjoni, b'mod partikolari billi jiżguraw aċċess għall-ġustizzja għal persuni suspettati, akkużati, persuni mfittxija fi proċedimenti tal-mandat ta' arrest Ewropew (MAE) u vittmi tal-kriminalità. L-indipendenza ġudizzjarja nnifisha tirriżulta mit-tradizzjonijiet konstituzzjonali komuni kondiviżi mill-Istati Membri kollha, mill-istat tad-dritt imsemmi fl-Artikolu 2 tat-TUE, mill-obbligu tal-Istati Membri li jipprovdu rimedji suffiċjenti biex tiġi żgurata protezzjoni legali effettiva fl-oqsma koperti mid-dritt tal-Unjoni skont l-Artikolu 19 tat-TUE, u mid-dritt fundamentali għal rimedju effettiv quddiem tribunal, kif minqux fl-Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (“il-Karta”). Minbarra li huwa konformi mal-valuri tal-Unjoni, spazju tal-ġustizzja tal-Unjoni li jaħdem tajjeb b'sistemi tal-ġustizzja nazzjonali effettivi, effiċjenti u reżiljenti huwa meħtieġ għal suq intern li qiegħed jiffjorixxi u huwa wkoll prekondizzjoni għat-tkabbir ekonomiku u għall-kompetittività.

F'dawn l-aħħar snin, l-UE kkombinat diversi strumenti biex tibni spazju tal-ġustizzja tal-Unjoni bbażat fuq fiduċja reċiproka. Ġew adottati u appoġġati diversi inizjattivi legiżlattivi u ta' politika¹, anki bis-saħħa ta' finanzjament iddedikat tal-UE.

Mit-tnedija tiegħu fl-2014, il-Programm dwar il-Ġustizzja appoġġa b'mod attiv il-ħolqien ta' spazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja, billi rawwem kooperazzjoni ġudizzjarja bbażata fuq ir-rikonossiment reċiproku u l-infurzar ta' deċiżjonijiet ġudizzjarji. Il-Programm ippromwova wkoll l-aderenza tal-Istati Membri mal-istat tad-dritt u d-drittijiet fundamentali u appoġġa l-funzjonament xieraq ta' sistemi ġudizzjarji indipendenti. Dan wassal għal progress tangibbli fl-UE kollha peress li, pereżempju, is-sistemi tal-ġustizzja nazzjonali saru aktar effettivi, hekk kif il-prattikanti legali issa huma informati u mgħammra aħjar biex japplikaw l-*acquis* rilevanti tal-UE, eż. dwar l-użu ta' proċeduri u mekkaniżmi ta' kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera. Fl-istess ħin, il-protezzjoni Prattika u l-promozzjoni tad-drittijiet tat-tfal u ta' gruppi vulnerabbli oħra (bħal persuni b'diżabbiltà) involuti fi proċedimenti ġudizzjarji qegħdin ikomplu jitjiebu.

¹ Dawn jinkludu l-istrategija Ewropea għat-taħriġ ġudizzjarju, l-istrategija tal-UE dwar id-drittijiet tal-vittmi, l-istrategija Ewropea tal-ġustizzja elettronika tal-Kunsill, l-istrategija tal-UE dwar id-drittijiet tat-tfal, u l-istrategija li jmiss tal-Kummissjoni dwar id-digitalizzazzjoni tal-ġustizzja li għandha l-għan li tippromwovi t-trasformazzjoni diġitali fis-sistemi tal-ġustizzja. Barra minn hekk, biex tkompli tirrispetta l-istat tad-dritt, il-Kummissjoni Ewropea stabbiliet il-mekkaniżmu tal-istat tad-dritt, inkluż ir-rapport annwali dwar l-istat tad-dritt, li jevalwa l-iżviluppi fl-indipendenza ġudizzjarja, fl-oqfsa kontra l-korruzzjoni u fl-aċċess għall-ġustizzja fl-Istati Membri. Il-pakkett tal-Kummissjoni kontra l-korruzzjoni, adottat fl-2023, introduċa miżuri komprensivi għall-ġlieda kontra l-korruzzjoni, għat-tishih tat-trasparenza u għas-salvagwardja tal-integrità ġudizzjarja fl-Unjoni kollha. L-UE adottat ukoll strategija ta' sigurtà interna u agenda kontra t-terroriżmu.

Sar progress sinifikanti², iżda l-kisba ta' spazju tal-gustizzja tal-Unjoni effettiv, effiċjenti, aċċessibbli, reżiljenti u diġitalizzat, ibbażat fuq l-istat tad-dritt, għadha sfida kontinwa. Din titlob azzjoni kkoordinata kontinwa mill-UE u mill-Istati Membri tagħha. Fil-Linji Gwida Politiċi għall-Kummissjoni Ewropea 2024-2029, il-President von der Leyen enfasizzat li r-rispett għall-istat tad-dritt għandu jibqa' "*essenzjali għall-fondi tal-UE*"³. Dan jenfasizza r-rwol kritiku li l-finanzjament tal-UE għandu fl-indirizzar tal-isfidi persistenti.

Fil-fatt, minkejja l-impenn tal-UE, il-protezzjoni u l-promozzjoni tad-drittijiet fundamentali hija sfida kontinwa⁴. Dawn id-drittijiet – bħad-dritt għal rimedju effettiv u għal proċess ġust, kif ukoll il-protezzjoni tal-informaturi u d-dritt tagħhom għal-libertà tal-espressjoni, is-salvagwardji proċedurali assoċjati għall-persuni suspettati u akkużati kif ukoll għall-persuni mfittxija fil-proċedimenti ta' MAE, u d-drittijiet tal-vittmi – huma ċentrali għall-gustizzja u għall-istat tad-dritt. L-implimentazzjoni effettiva tagħhom hija essenzjali biex tinbena l-fiduċja fis-sistema tal-gustizzja u biex jiġi żgurat li kulhadd, inklużi dawk l-aktar vulnerabbli, ikun jista' jeżerċita b'mod effettiv id-drittijiet tiegħu fl-UE bħala spazju tal-gustizzja. Madankollu, kif juri wkoll ir-rapport annwali tal-2021 dwar l-applikazzjoni tal-Karta, l-applikazzjoni frammentata tad-dritt tal-Unjoni u d-diskrepanzi fil-protezzjoni legali⁵ jirriflettu l-isfidi li għaddejjin f'dan il-qasam⁶.

Barra minn hekk, il-progress dwar id-diġitalizzazzjoni fl-UE kollha ma huwiex uniformi. It-tkabbir u l-kompetittività tal-UE jiddependu dejjem aktar fuq id-diġitalizzazzjoni, inkluż fis-settur tal-gustizzja. L-għodod diġitali u l-intelliġenza artifiċjali (IA) jistgħu jgħinu lill-amministrazzjonijiet pubbliċi, inklużi l-qrati, jipprovdu servizzi aktar veloċi, aktar aċċessibbli u kosteffettivi. Fl-istess hin, l-użu ta' servizzi fiduċjarji kkwalfikati, bħall-firem u s-siġilli elettronici jgħib benefiċċji f'termini ta' konvenjenza u ċertezza legali fil-kuntest ta' tranżazzjonijiet transfruntiera u qiegħed isir dejjem aktar rilevanti għal sistemi tal-gustizzja trasparenti u li jistgħu jiġu fdati. It-tneđija li jmiss tal-qafas tal-Identità Diġitali tal-UE u l-Kartieri Ewropej tan-Negożju li ġejjin huma mistennija wkoll li jiffaċilitaw aktar id-diġitalizzazzjoni u jibnu l-fiduċja. Sistemi tal-gustizzja effiċjenti u trasparenti jsaħħu ċ-ċertezza legali, jattiraw l-investiment u jsaħħu l-kooperazzjoni transfruntiera f'materji ċivili u kriminali. Id-diġitalizzazzjoni tnaqqas il-piżijiet fuq il-professjonisti tal-gustizzja, ittejjeb l-aċċess għall-fajls ġudizzjarji u tippermetti liċ-ċittadini u lin-negożji jinvolvu ruħhom mal-qrati mill-bogħod. Dan iżid it-trasparenza, jiffranka l-kostijiet u jappoġġa l-produttività ekonomika. Barra minn hekk, is-sistemi tal-gustizzja diġitali jkun aktar reżiljenti matul il-kriżijiet, filwaqt li jiżguraw il-kontinwità u jsaħħu l-fiduċja pubblika.

L-ambjent ekonomiku, soċjali u ġeopolitiku li qiegħed jinbidel malajr, joħloq incertezzi u sfidi, inkluża l-gwerra fuq skala sħiħa tar-Russja kontra l-Ukrajna. Fost l-isfidi li jaffettwaw, b'mod aktar speċifiku, l-ispazju tal-gustizzja tal-Unjoni, hemm it-theddid dejjem akbar għall-

² Pereżempju, l-għarfien mit-[Tabella ta' Valutazzjoni tal-Gustizzja tal-UE għall-2024](#) u d-data miġbura permezz ta' [stħarriġiet tal-Ewrobarometru](#) reċenti enfasizzaw il-progress fl-isforzi tal-Istati Membri biex iwasslu sistemi ġudizzjarji nazzjonali effettivi, iżda dan l-għarfien jissuġġerixxi wkoll li hemm hteġa kontinwa għal titjib. It-titjib possibbli jinkludi: (i) il-hteġa li jitnaqqas il-piż tat-tariffi tal-qorti; (ii) id-disponibbiltà tal-ghajnuna legali; (iii) il-promozzjoni tal-użu volontarju ta' metodi ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim (ADR, Alternative Dispute Resolution); (iv) l-appoġġ għall-partecipazzjoni ta' persuni b'diżabbiltà bħala professjonisti fis-sistema ġudizzjarja; u (v) l-iffaċilitar tal-aċċess għall-gustizzja b'mezzi elettronici, peress li l-adozzjoni tad-diġitalizzazzjoni fis-sistemi ġudizzjarji nazzjonali fl-Istati Membri tal-UE għadha irregolari. Barra minn hekk, ir-reati transfruntiera komplew jiżiedu mill-2020, u dan jissuġġerixxi li l-kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera kulma jmur se ssir aktar importanti.

³ [Il-Linji Gwida politiċi tal-Kummissjoni Ewropea 2024-2029](#).

⁴ L-Ewrobarometru Speċjali 487b. Ukoll l-Ewrobarometru Speċjali 552: fit aktar minn 6 minn kull 10 risponenti (62 %, 3 p.p. mill-2021) jindikaw li huma konxji mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE, inkluż kuart tar-risponenti kollha (25 %) li semghu biha u jafu x'inh. Kważi 4 minn kull 10 (37 %) tar-risponenti kollha semghu bil-Karta, iżda ma jafux verament x'inh.

⁵ [435ae4e8-f5f4-432b-a391-b05468474a1e_en \(europa.eu\)](#).

⁶ [Ir-Rapport tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni: "Il-Protezzjoni tad-Drittijiet Fundamentali fl-Era Diġitali – Rapport Annwali tal-2021 dwar l-Aplikazzjoni tal-Karta tal-UE tad-Drittijiet Fundamentali"](#).

istat tad-dritt, diversi forom ta' kriminalità serja u ostakli għall-aċċess għall-gustizzja u l-kooperazzjoni għodod. Ir-rispett għall-istat tad-dritt huwa fattur determinanti ewlieni ta' ambjent kummerċjali prevedibbli li jixpruna l-investiment u l-innovazzjoni, u kunsiderazzjoni essenzjali għall-kumpaniji li joperaw bejn il-fruntieri. Ir-rispett għall-istat tad-dritt jiżgura l-funzjonament xieraq u r-reżiljenza tas-suq intern, tal-kooperazzjoni fil-qasam tal-gustizzja bbażata fuq fiduċja u rikonossiment reċiproku u hija prekondizzjoni essenzjali għall-konformità mal-prinċipji ta' ġestjoni finanzjarja tajba tal-baġit tal-Unjoni. Ir-rispett għall-istat tad-dritt huwa meħtieġ għall-applikazzjoni effettiva, uniformi u trasparenti tad-dritt tal-Unjoni u għall-aċċess ugwali għall-gustizzja. L-iffaċilitar tal-kooperazzjoni fir-rigward ta' forom ta' kriminalità serja, bħall-korruzzjoni, it-terroriżmu u l-kriminalità ambjentali huwa essenzjali biex jinżamm l-istat tad-dritt u l-fiduċja f'dawk li jirregolaw l-istituzzjonijiet pubbliċi.

Sfidi oħra jinkludu ostakli persistenti għall-kooperazzjoni għodod u l-aċċess għall-gustizzja. L-aċċess effettiv għall-gustizzja, inkluż permezz ta' mezzi diġitali, huwa prerekwiżit għat-ktabbir ekonomiku. Jekk ma jkun hemm l-ebda aċċess effettiv għall-gustizzja, kemm iċ-ċittadini kif ukoll l-iżvilupp tan-negozju, speċjalment dak tal-intrapriżi żgħira u ta' daqs medju (SMEs, Small and Medium-sized Enterprises), jiġu affettwati. Is-sistemi tal-gustizzja dgħajfin, iktar karatterizzati minn ineffiċjenza jew kostijiet għoljin, jiskoraġġixxu l-attivitajiet tan-negozju, u b'hekk ifixxlu t-ktabbir ekonomiku⁷. Wieħed mill-ostakli ewlenin huwa l-fatt li l-komunikazzjoni fi proċedimenti għodod transfruntieri spiss għadha bbażata fuq il-karta, li jwassal għal dewmien u kostijiet bla bżonn. Waħda mir-raġunijiet hija l-veloċitajiet differenti tad-diġitalizzazzjoni tas-sistemi tal-gustizzja nazzjonali u n-nuqqas ta' interoperabbiltà suffiċjenti bejn is-sistemi tal-IT nazzjonali tal-Istati Membri, u bl-istess mod, bejn is-sistemi nazzjonali u l-aġenziji u l-korpi tal-Gustizzja u l-Affarijiet Interni (ĠAI) tal-UE. Minbarra dan l-aspett, id-dewmien u l-ineffiċjenzi fil-proċeduri ta' kooperazzjoni għodod transfruntieri għadhom evidenti. L-aċċess għall-gustizzja – jiġifieri l-kapaċità ta' kulhadd li jfittex u jikseb riżoluzzjoni ġusta tal-problemi legali permezz ta' firxa ta' servizzi legali u tal-gustizzja, b'mod li jikkonforma mad-drittijiet fundamentali, inkluż l-aċċess għal informazzjoni legali affidabbli u t-tgawdija effettiva tas-salvagwardji proċedurali – għadu problematiku, fuq kollox f'kuntasti transfruntiera. Dan jaffettwa lill-individwi, bħall-vittmi u l-persuni suspettati jew akkużati b'reat, u n-negozji. Barra minn hekk, l-għodod eżistenti għall-ġbir tal-informazzjoni komparattiva dwar il-kwalità, l-indipendenza u l-ineffiċjenza tas-sistemi għodod tal-Istati Membri għadhom mhumieq biżżejjed. Dawn il-fatturi kollha jistgħu jdgħajfu l-fiduċja tal-Istati Membri fis-sistemi tal-gustizzja ta' xulxin u għalhekk jistgħu jxekklu l-funzjonament xieraq tal-ispazju ta' libertà, sigurtà u gustizzja tal-UE.

Fl-aħħar nett, il-livell ta' għarfien, ħiliet u sensibilizzazzjoni tal-*acquis* tal-UE u l-għodod diġitali tal-UE fost il-prattikanti fil-qasam tal-gustizzja spiss ma jkunx biżżejjed. Minkejja l-progress li sar⁸, il-livell ta' parteċipazzjoni fit-taħriġ għadu jvarja b'mod konsiderevoli bejn l-Istati Membri u fost il-professjonijiet tal-gustizzja. Dan għandu impatt negattiv fuq l-iżvilupp ta' kultura għodod Ewropea komuni, peress li l-prattikanti mħarrġa sew għandhom rwol ewlieni fl-iżgurar li l-*acquis* tal-UE jiġi implimentat b'mod korrett u konsistenti fl-UE kollha. Il-professjonisti tal-gustizzja wkoll ma għandhomx il-ħiliet diġitali meħtieġa u ma humieq mgħammra tajjeb biex jużaw għodod u infrastruttura diġitali. It-taħriġ dwar id-dritt tal-Unjoni

⁷ Stakeholder_contribution_on_rule_of_law_-_oecd.pdf (europa.eu); [9789264303416-2-en.pdf \(oecd-ilibrary.org\)](https://www.oecd-ilibrary.org/).

⁸ Kif huwa enfasizzat mir-rapporti annwali dwar it-taħriġ għodod Ewropew ippubblikati mid-Direttorat Ġenerali tal-Kummissjoni għall-Gustizzja u l-Konsumaturi, mill-implimentazzjoni taż-żewġ strateġiji konsekuttivi Ewropej ta' taħriġ għodod (il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-2020 Niżguraw il-gustizzja fl-UE – strateġija Ewropea għat-taħriġ għodod 2021-2024 u l-Komunikazzjoni tal-2011, Inkattru l-fiduċja f'gustizzja Ewropea – dimensjoni ġdida għat-taħriġ għodod Ewropew), aktar minn żewġ miljun professjonisti tal-gustizzja tal-UE pparteċipaw fit-taħriġ għodod fid-dritt tal-Unjoni.

huwa wkoll importanti b'mod partikolari fid-dawl tal-fatturi li ġejjin: (i) id-deterjorament tal-istat tad-dritt u l-attakki fuq id-drittijiet fundamentali f'xi Stati Membri; (ii) il-ħtieġa li jiġu pprevenuti u miġġielda forom ta' kriminalità serja, inkluża l-korruzzjoni; (iii) ir-rilevanza dejjem akbar tad-diġitalizzazzjoni; u (iv) il-fatt li hemm aktar u aktar individwi li jeżerċitaw id-dritt tagħhom li jgħixu u jaħdmu fi Stat Membru ieħor⁹.

Il-konsegwenzi tan-nuqqas ta' indirizzar ta' dawn l-isfidi se jkollhom riperkussjonijiet serji, peress li l-biċċa l-kbira ta' dawn il-kwistjonijiet għandhom dimensjoni transnazzjonali sinifikanti u ma jistgħux jiġu indirizzati b'mod adegwat mill-Istati Membri jekk jaġixxu waħedhom. Il-bini ta' spazju tal-ġustizzja tal-Unjoni effettiv għandu implikazzjonijiet profondi għall-ħajja politika, soċjali u ekonomika tal-UE. Għandu wkoll benefiċċji tangibbli għall-ħajja ta' kuljum tan-nies u għall-operazzjonijiet tan-negozju. Il-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2028-2034 se jappoġġa l-iżvilupp ulterjuri ta' spazju tal-ġustizzja tal-Unjoni bbażat fuq il-valuri tal-Unjoni, l-istat tad-dritt, ir-rikonoxximent reċiproku u l-fiduċja, kif ukoll sistemi tal-ġustizzja effettivi, inklużivi, aċċessibbli u reżiljenti, li huma prekondizzjoni għat-tkabbir ekonomiku u l-kompetittività. Il-Programm il-ġdid se jiffaċilita wkoll l-aċċess għall-ġustizzja, jippromwovi l-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili u kriminali u jippromwovi t-taħriġ ġudizzjarju b'enfasi akbar fuq id-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja. L-oqsma ta' politika koperti minn din il-proposta legali huma ankrati b'mod sod fit-Trattati tal-UE, li jipprovdu l-bażijiet legali għall-azzjoni tal-UE permezz ta' intervent finanzjarju. Il-Programm dwar il-Ġustizzja se jkompli jsostni soċjetajiet miftuħa, demokratiċi, pluralistiċi u aktar ugwali u inklużivi taħt il-Qafas Finanzjarju Pluriennali li jmiss (2028-2034).

- **Konsistenza mad-dispożizzjonijiet eżistenti tal-politika**

F'dawn l-aħħar snin, il-Programm dwar il-Ġustizzja appoġġa diversi inizjattivi legiżlattivi u ta' politika u kkontribwixxa direttament għat-twettiq ta' diversi prijoritajiet tal-Kummissjoni¹⁰. Il-prijoritajiet elenkati hawn taħt huma u se jsiru saħansitra aktar rilevanti għall-Programm dwar il-Ġustizzja:

1. *“Niproteġu d-demokrazija tagħna, niddefendu l-valuri tagħna”*. Il-Programm dwar il-Ġustizzja se jappoġġa l-kooperazzjoni ġudizzjarja u l-aċċess għall-ġustizzja billi jsaħħaħ l-istat tad-dritt u d-drittijiet fundamentali bħala pedament demokratiku tal-UE. L-enfasi msahha l-ġdida tal-Programm fuq id-diġitalizzazzjoni se tagħmel is-sistemi ġudizzjarji aktar effiċjenti, billi tippermetti aċċess aktar rapidu għall-protezzjoni legali. Din l-enfasi l-ġdida tikkomplementa direttament l-isforzi biex jiġu ssalvagwardjati d-demokrazija u d-drittijiet fundamentali, u tiżdied iċ-ċertezza legali, il-protezzjoni tal-investment, il-ġustizzja proċedurali u l-fiduċja pubblika f'istituzzjonijiet demokratiċi. Il-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2028-2034 se jappoġġa l-indipendenza ġudizzjarja u jżid il-kapaċità li jiġu infurzati l-ligijiet, inklużi regoli rilevanti għall-protezzjoni tad-demokrazija. Dan se jippermetti l-kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera biex jiġu miġġielda r-reati diġitali transfruntiera u jappoġġa l-implimentazzjoni ta' għodod diġitali li jallinjaw ma' politiki usa' ta' infurzar diġitali bhall-Att dwar is-Servizzi Diġitali¹¹, l-Att dwar l-IA¹² u l-Att Ewropew dwar l-

⁹ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea, Niżguraw il-ġustizzja fl-UE – strateġija Ewropea għat-taħriġ ġudizzjarju għall-2021-2024. Disponibbli fuq: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0713>.

¹⁰ [Il-Linji Gwida politiċi tal-Kummissjoni Ewropea 2024-2029](#).

¹¹ Ir-Regolament (UE) 2022/2065 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Ottubru 2022 dwar Suq Uniku għas-Servizzi Diġitali u li jemenda d-Direttiva 2000/31/KE (l-Att dwar is-Servizzi Diġitali), *GU L 277, 27.10.2022, p. 1–102*, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>.

¹² Ir-Regolament (UE) 2024/1689 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Ġunju 2024 li jstabbilixxi regoli armonizzati dwar l-intelliġenza artifiċjali u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 300/2008, (UE) Nru 167/2013, (UE) Nru 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 u (UE) 2019/2144 u d-Direttivi 2014/90/UE, (UE) 2016/797 u (UE) 2020/1828 (l-Att dwar l-Intelliġenza Artifiċjali), *GU L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj*.

Aċċessibbiltà¹³. Dan se jikkontribwixxi għall-applikazzjoni tal-Karta billi jappoġġa t-taħriġ tal-professjonisti legali dwar id-drittijiet fundamentali. Għal dan il-għan, se jitrawmu sinerġiji b'mod partikolari mal-programm AgoraEU¹⁴.

2. “*L-appoġġ lin-nies, it-tishih tas-soċjetajiet tagħna u l-mudell soċjali tagħna*”. Il-Programm dwar il-Ġustizzja se jikkontribwixxi biex jiġu rrispettati d-drittijiet fundamentali, pereżempju billi jipromwovi t-taħriġ ġudizzjarju dwar in-nondiskriminazzjoni u dwar l-applikazzjoni tal-Karta u johlqo rabtiet mal-politiki ta' koeżjoni soċjali billi jappoġġa protezzjoni legali konsistenti fl-Istati Membri kollha. Il-Programm se jappoġġa wkoll l-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali¹⁵ billi jiżgura l-infurzabbiltà permezz ta' mekkaniżmi tal-ġustizzja aktar aċċessibbli. Barra minn hekk, is-sistemi tal-ġustizzja diġitalizzati, stabbiliti b'attenzjoni xierqa għall-vulnerabbiltajiet tas-sigurtà u l-ħtiġijiet tal-persuni affettwati kollha, għandhom il-potenzjal li jtejbu l-aċċess għall-ġustizzja, inkluż billi jnaqqsu l-ostakli, speċjalment għat-tfal u għal gruppi vulnerabbli oħra bħall-persuni b'diżabbiltà, ir-Rom u komunitajiet marginalizzati oħra. F'dan ir-rigward, se jitrawmu sinerġiji mal-programm Erasmus+¹⁶ u mal-Pjanijiet ta' Shubija Nazzjonali u Reġjonali¹⁷ inkluż, b'mod partikolari fil-qafas tal-Fond Soċjali Ewropew¹⁸. Billi ttejjeb l-aċċessibbiltà u l-affordabbiltà (eż. il-vidjokonferenzi, il-preżentazzjoni elettronika), il-ġustizzja diġitali tista' tinforma aħjar lill-partijiet interessati, taqdi l-ħtiġijiet ta' ħafna individwi u negozji, u tnaqqas l-inugwaljanzi fl-aċċess għad-drittijiet u s-servizzi, billi ssahħah il-ġustizzja soċjali u interġenerazzjonali u tagħmel il-proċessi legali aktar effiċjenti u inklużivi.

3. “*Inwettqu flimkien u nhejju l-Unjoni tagħna għall-futur*”. Il-Programm dwar il-Ġustizzja se jikkontribwixxi għal Unjoni aktar integrata u effettiva, inkluż billi johlqo u jgħaqqad infrastruttura diġitali fl-Istati Membri. L-enfasi akbar tiegħu fuq id-diġitalizzazzjoni se tnaqqas il-piżijiet amministrattivi għall-Istati Membri, twassal għal iffrankar għaċ-ċittadini u għan-negozji, ittejjeb il-kooperazzjoni transfruntiera u tappoġġa r-rikonoxximent reċiproku u l-infurzar tas-sentenzi. Fl-istess ħin, il-Programm se jappoġġa l-għan tas-simplifikazzjoni tal-mekkanizmi tal-UE billi jipromwovi aktar interoperabbiltà fost is-sistemi nazzjonali tal-ġustizzja. F'dan ir-rigward, se jitrawmu sinerġiji mal-Pjanijiet ta' Shubija Nazzjonali u Reġjonali biex jiġi żgurat progress dwar id-diġitalizzazzjoni tas-sistemi tal-ġustizzja nazzjonali kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak tal-UE.

• **Konsistenza ma' politiki oħra tal-Unjoni**

1. “*Pjan ġdid għall-prosperità u l-kompetittività sostenibbli tal-Ewropa*”. Id-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja tikkontribwixxi għat-tkabbir u l-kompetittività billi toħloq sistemi tal-ġustizzja aktar effiċjenti, bi proċeduri legali ssimplifikati u b'ħin u kostijiet imnaqqa għal litigazzjoni transfruntiera fl-UE kollha. Dan huwa importanti b'mod partikolari għall-SMEs u għall-istart-

¹³ Id-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar ir-rekwiżiti ta' aċċessibbiltà għall-prodotti u għas-servizzi, *GU L 151, 7.6.2019, p. 70–115, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>*.

¹⁴ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jstabbilixxi l-programm “AgoraEU” għall-perjodu 2028-2034, u li jhassar ir-Regolamenti (UE) 2021/692 u (UE) 2021/818, COM(2025) 550 final.

¹⁵ https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/european-pillar-social-rights-building-fairer-and-more-inclusive-european-union_mt.

¹⁶ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jstabbilixxi l-programm Erasmus+ għall-perjodu 2028-2034, u li jhassar ir-Regolamenti (UE) 2021/817 u (UE) 2021/888, COM(2025) 549 final.

¹⁷ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jstabbilixxi l-Fond Ewropew għal koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali kif ukoll għall-agrikoltura u l-qasam rurali, għas-sajd u l-affarijiet marittimi, għall-prosperità u għas-sigurtà għall-perjodu 2028-2034 u li jemenda r-Regolament (UE) 2023/955 u r-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509, COM(2025) 565 final.

¹⁸ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jstabbilixxi l-Fond Soċjali Ewropew bħala parti mill-Pjan ta' Shubija Nazzjonali u Reġjonali stabbilit fir-Regolament (UE) [Pjan SNR] li jstabbilixxi l-kundizzjonijiet għall-implimentazzjoni tal-appoġġ tal-Unjoni għal impjiegi ta' kwalità, hliet u inklużjoni soċjali għall-perjodu mill-2028 sal-2034, COM(2025) 558 final.

ups. F'dan ir-rigward, se jitravmu sinerġiji mal-Pjanijiet ta' Sħubija Nazzjonali u Reġjonali f'oqsma ewlenin bħall-ħiliet, il-bini tal-kapaċitajiet u d-digitalizzazzjoni. Il-Programm se jikkomplementa wkoll il-pjan biex japprofondixxi s-Suq Uniku (speċjalment fis-servizzi u fis-setturi diġitali u fis-servizzi finanzjarji) billi jipromwovi l-interoperabbiltà legali u l-infurzar b'anqas intoppi tar-regoli tal-UE. Billi jiffinanzja attivitajiet dwar il-politika tal-konsumatur u tal-investituri, id-dritt tal-kumpaniji u d-dritt kuntrattwali u l-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus, il-programm tas-Suq Uniku u Doganali tal-2028-2034 se jikkomplementa l-Programm dwar il-Ġustizzja u se jikkontribwixxi direttament għall-implimentazzjoni tal-politika tal-UE fil-qasam tal-ġustizzja u l-ħolqien ta' spazju tal-ġustizzja tal-Unjoni. Barra minn hekk, billi jsaħħaħ l-istat tad-dritt u ċ-ċertezza legali, il-Programm dwar il-Ġustizzja se jsaħħaħ l-ambjent tal-investment, isaħħaħ l-azzjonijiet li jirfdu l-Unjoni tat-Tfaddil u tal-Investimenti¹⁹ u jappoġġa l-Fond Ewropew għall-Kompetittività²⁰ billi joħloq qafas legali stabbli għall-attività tan-negozju. Fl-aħħar nett, se jkun hemm ukoll sinerġiji fil-qasam tar-riċerka u l-innovazzjoni, speċifikament dwar il-ħtieġa li jiġi approfondit il-fehim tal-użu ta' teknoloġiji ġodda avvanzati, bħall-IA, fis-settur tal-ġustizzja u, għalhekk, se jitravmu sinerġiji mal-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni li jmiss (Orizzont Ewropa)²¹.

2. *“Era ġdida għad-Difiża u s-Sigurtà Ewropej”*: Il-Programm dwar il-Ġustizzja jiffaċilita l-kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera, li hija kruċjali għas-sigurtà u għall-ġlieda kontra l-kriminalità organizzata, it-terroriżmu u t-theddid ċibernetiku. Il-Programm jappoġġa wkoll l-infurzar tal-Mandat ta' Arrest Ewropew (MAE) u jipprovdi infrastruttura diġitali għal aċċess legali għall-evidenza elettronika u għall-ġestjoni tal-każijiet bejn il-fruntieri. Barra minn hekk, il-Programm dwar il-Ġustizzja jappoġġa miżuri kontra l-korruzzjoni fil-livell tal-UE. Dan jikkomplementa s-sejha għal riflessjoni dwar l-estensjoni tal-kompetenza tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE) biex jittratta reati transfruntiera serji, speċjalment il-korruzzjoni, li jhallu impatt fuq il-fondi tal-Unjoni u ma jstgħux jiġu ttrattati mill-Istati Membri wahedhom. Barra minn hekk, il-linji gwida politiċi għall-Kummissjoni Ewropea 2024-2029²² jinkludu l-ambizzjoni li tissaħħaħ il-kapaċità tal-Europol li tappoġġa lill-aġenziji nazzjonali tal-infurzar tal-liġi u l-kooperazzjoni tagħha ma' aġenziji u korpi oħra tal-UE. Din l-ambizzjoni hija allinjata mill-qrib mal-enfasi akbar tal-Programm fuq id-digitalizzazzjoni, li tippermetti trażmissjoni aktar rapida tal-evidenza, koordinazzjoni f'ħin reali u użu mtejjeb ta' IA/analitika tad-data sigura fl-infurzar legali fil-limiti tal-oqfsa legali applikabbli. Tallinja wkoll mal-istabbiliment tal-Awtorità għall-Ġlieda Kontra l-ħasil tal-Flus u l-Finanzjament tat-Terroriżmu (AMLA, Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism), li se tgħin biex tipprevjeni li s-sistema finanzjarja tal-Unjoni tintuża għall-ħasil tal-flus u għall-finanzjament tat-terroriżmu. Bl-istess mod, ir-riforma tal-Eurojust se tgħin biex il-koordinazzjoni fil-livell tal-UE ta' investigazzjonijiet u prosekuzzjonijiet transfruntiera ssir aktar effettiva, inkluż bis-saħħa ta' għodod diġitali ġodda. Barra minn hekk, id-digitalizzazzjoni tal-ġustizzja se tipprovdi wkoll reżiljenza teknika, infrastruttura sigura għas-sistemi legali u oqfsa għall-prosekuzzjoni taċ-ċiberkriminalità, u b'hekk tikkomplementa l-istrategiji tal-Unjoni tal-Preparatezza²³ u tad-difiża ċibernetika²⁴ kif ukoll il-“ProtectEU –

¹⁹ https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/savings-and-investments-union_en?prefLang=mt.

²⁰ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-istabbiliment tal-Fond Ewropew għall-Kompetittività (“FEK”), inkluż il-programm speċifiku għal attivitajiet ta' riċerka u innovazzjoni fid-difiża, li jhassar ir-Regolamenti (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/697, (UE) 2021/783, u li jemenda r-Regolamenti (UE) 2021/696, (UE) 2023/588, (UE) [EDIP], COM/2025/555 final.

²¹ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni, Orizzont Ewropa, għall-perjodu 2028-2034, li jistabbilixxi r-regoli tiegħu għall-partecipazzjoni u d-disseminazzjoni, u li jhassar ir-Regolament (UE) 2021/695, COM/2025/543 final.

²² [Il-Linji Gwida politiċi tal-Kummissjoni Ewropea 2024-2029](#).

²³ https://commission.europa.eu/topics/preparedness_mt.

²⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/mt/policies/cybersecurity-strategy>.

Strategija Ewropea ta' Sigurtà Interna"²⁵. Minhabba l-konnessjonijiet intrinziċi bejn is-sigurtà u l-gustizzja fil-prattika, se jkun hemm sinerġiji mal-fondi tal-UE li jkopru l-ażil, il-migrazzjoni u l-integrazzjoni, il-ġestjoni tal-fruntieri u s-sigurtà interna, pereżempju biex jiġi pprovdut taħriġ adegwat lill-ġudikatura, ukoll fir-rigward tar-regoli ġodda introdotti mill-Patt dwar il-Migrazzjoni u l-Ażil, u tiġi żgurata protezzjoni effettiva lill-vittmi tal-kriminalità, interoperabbiltà mas-Sistema Ewropea ta' Informazzjoni ta' Rekords Kriminali (ECRIS, European Criminal Records Information System) u l-kooperazzjoni bejn l-aġenziji fl-oqsma tal-gustizzja u s-sigurtà interna, inkluż permezz ta' aġenziji u korpi relatati mal-gustizzja bħall-Eurojust u l-UPPE.

3. "Ewropa Globali: Nisfruttaw is-Setgħa u s-Šhubijiet Tagħna": L-enfasi tal-Programm fuq l-istat tad-dritt, il-kooperazzjoni ġudizzjarja u l-aċċess għall-gustizzja se jirriflettu kif dawn jiġu promossi fil-livell globali, inkluż permezz tal-implimentazzjoni tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli (SDGs, Sustainable Development Goals) tan-Nazzjonijiet Uniti (NU)²⁶. F'dan ir-rigward, se jiġu żviluppati sinerġiji mal-Ewropa Globali²⁷, peress li l-Programm dwar il-Gustizzja se jikkontribwixxi għall-azzjoni esterna tal-UE billi jsaħħaħ is-sistemi ġudizzjarji fil-pajjiżi tal-adeżjoni fil-kuntest tal-proċess tat-tkabbir.

2. BAŻI LEGALI, SUSSIDJARJETÀ U PROPORZJONALITÀ

• Bażi legali

Il-proposta hija bbażata fuq l-Artikoli 81(1) u (2) u l-Artikolu 82(1) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE).

L-Artikolu 81(1) tat-TFUE jipprevedi li l-Unjoni għandha tiżviluppa l-koperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili li għandhom implikazzjonijiet transfruntiera.

L-Artikolu 81(2) tat-TFUE jipprevedi l-adozzjoni ta' miżuri li għandhom l-għan li jiżguraw ir-rikonossiment u l-infurzar reċiproku tas-sentenzi; in-notifika transfruntiera ta' dokumenti ġudizzjarji u extraġudizzjarji; l-aċċess effettiv għall-gustizzja u l-appoġġ fit-taħriġ tal-ġudikatura u l-persunal ġudizzjarju. L-Artikolu 82(1) tat-TFUE jipprevedi miżuri li jippromwovu l-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji kriminali.

Il-kombinazzjoni ta' dawn l-Artikoli tippermetti approċċ komprensiv li jappoġġa l-iżvilupp tal-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili u kriminali, b'mod speċjali kwistjonijiet trażversali li jaffettwaw iż-żewġ oqsma.

• Ġeometrija varjabbli

Dan ir-Regolament huwa bbażat fuq bażijiet legali skont it-Titolu V tal-Parti Tlieta tat-TFUE, dwar l-ispazju ta' libertà, sigurtà u gustizzja. B'konsegwenza ta' dan, l-applikazzjoni tar-Regolament għad-Danimarka u għall-Irlanda hija soġġetta għad-dispożizzjonijiet stabbiliti fil-Protokoll Nru 21 u fil-Protokoll Nru 22 annessi mat-TUE u mat-TFUE.

F'konformità mal-Artikoli 1 u 2 tal-Protokoll Nru 22, id-Danimarka ma tiħux sehem fl-adozzjoni mill-Kunsill ta' miżuri proposti skont it-Titolu V tal-Parti Tlieta tat-TFUE, u tali miżuri ma humiex vinkolanti jew applikabbli fid-Danimarka.

F'konformità mal-Artikoli 1 u 2 tal-Protokoll Nru 21, l-Irlanda ma tiħux sehem fl-adozzjoni mill-Kunsill ta' miżuri proposti skont it-Titolu V tal-Parti Tlieta tat-TFUE, u tali miżuri ma

²⁵ https://home-affairs.ec.europa.eu/news/commission-presents-protecteu-internal-security-strategy-2025-04-01_mt.

²⁶ <https://sdgs.un.org/goals>.

²⁷ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-Ewropa Globali, COM/2025/551 final.

jorbtux lill-Irlanda u lanqas ma huma applikabbli fiha. Madankollu, l-Irlanda tista' tagħżel li tiegħu sehem fl-adozzjoni u fl-applikazzjoni ta' kwalunkwe miżura proposta bħal din. Barra minn hekk, fi kwalunkwe mument wara l-adozzjoni ta' tali miżura, l-Irlanda tista' taççetta l-miżura, soġġett għat-tlestija tal-proċeduri msemmija fl-Artikolu 4 tal-Protokoll Nru 21.

- **Sussidjarjetà (għall-kompetenza mhux esklużiva)**

L-oġġettivi deskritti fit-taqsimha "raġunijiet u oġġettivi" għandhom dimensjoni transnazzjonali b'saħħitha u jirrikjedu soluzzjonijiet kongunti, kif ukoll governanza, koordinazzjoni u appoġġ fil-livell tal-UE. L-azzjonijiet nazzjonali iżolati jkunu anqas effettivi u jhallu anqas impatt mill-isforzi kkoordinati fil-livell tal-UE, li jrawmu l-kooperazzjoni, il-bini tal-kapaċitajiet, l-apprendiment reċiproku u l-kondiviżjoni tar-riżorsi, l-għarfien espert u l-aħjar prattika.

Mingħajr azzjoni u finanzjament tal-UE, it-tħaddim ta' spazju tal-gustizzja tal-Unjoni jkun f'riskju, u dan jaffettwa b'mod negattiv haġna benefiċjarji, speċjalment membri tal-gudikatura, organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili (OSC) li jaħdmu dwar l-aċċess għall-gustizzja, u networks legali fl-UE kollha. L-appoġġ tal-UE jgħin biex jingħelbu l-ostakli nazzjonali, u b'hekk kull Stat Membru jkun jista' jaġixxi fuq kwistjonijiet li ma setax jindirizza waħdu. Dan jiżgura li l-ebda Stat Membru ma jithalla lura fl-indirizzar ta' problemi transfruntiera.

L-azzjoni fil-livell tal-UE hija kruċjali wkoll biex jiġu indirizzati l-prijoritajiet fl-UE kollha li jistgħu ma jkunux ikklassifikati wisq fl-għoli fl-aġendi nazzjonali jew fejn ikun meħtieġ appoġġ immirat. F'xi oqsma, l-isforzi nazzjonali waħedhom jistgħu ma jkunux biżżejjed, ikunu fuq perjodu ta' żmien qasir jew ikunu allinjati hażin mal-prijoritajiet tal-UE. Pereżempju, l-UE għandha tkompli tappoġġa t-taħriġ transfruntiera dwar id-dritt tal-Unjoni u l-iskambji għall-professjonisti gudizzjarji. Dan ma huwiex biss obbligu bbażat fuq it-Trattat, iżda huwa essenzjali wkoll biex jiġu indirizzati sfidi transnazzjonali kondiviżi, biex il-professjonisti tal-gustizzja jingħataw il-ħiliet it-tajba u biex jissaħħu l-valuri ewlenin tal-Unjoni.

L-UE tinsab f'pożizzjoni unika biex tohloq opportunitajiet transfruntiera għall-professjonisti tal-gustizzja biex jgħaqqdu, jiżviluppaw u jikkontribwixxu għal kultura legali kondiviża. Għalhekk għandha tkompli tippromwovi l-kooperazzjoni transnazzjonali, is-sensibilizzazzjoni u n-networking. Tali attivitajiet jibnu fiduċja reċiproka fost is-sistemi nazzjonali tal-gustizzja u jgħinu fil-ġbir ta' data komparattiva dwar il-kwalità, l-indipendenza u l-effiċjenza tagħhom – xi haġa li l-Istati Membri individwali ma jistgħux jiksibu waħedhom.

L-azzjoni tal-UE hija daqstant kruċjali f'oqsma li jeħtieġu koordinazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri biex jiġu rrispettati l-istandards tal-gustizzja internazzjonali, bħall-SDGs tan-NU, u biex tinżamm pożizzjoni unifikata tal-UE dwar kwistjonijiet ewlenin bħad-drittijiet fundamentali fl-isfera diġitali u l-protezzjoni tad-data.

Fl-aħħar nett, l-azzjoni tal-UE hija essenzjali għall-avvanz tar-riformi tal-gustizzja fil-pajjiżi kandidati bħala parti mill-proċess tat-tkabbir, b'mod partikolari fl-oqsma tal-istat tad-dritt, l-indipendenza tal-gudikatura u l-ġlieda kontra l-korruzzjoni. Dawn l-isforzi huma vitali għas-salvagwardja tal-istandards tal-gustizzja tal-UE, għat-tlestija tas-Suq Uniku u għat-tisħiħ tal-koeżjoni u tal-prosperità tal-UE.

Minbarra l-ħtieġa għal azzjoni tal-UE f'dan il-qasam, il-fondi tal-UE għandhom ukoll valur miżjud qawwi minħabba li l-UE tinsab fl-aħjar pożizzjoni biex tiżgura li s-sistemi tal-gustizzja fl-Unjoni kollha jkunu jistgħu joperaw b'mod armonizzat. L-intervent tal-UE għandu valur miżjud intrinsiku għat-taħriġ gudizzjarju tal-UE peress li d-delega ta' din ir-responsabbiltà fil-livell nazzjonali tkun twassal għal fehim u implimentazzjoni aktar inkonsistenti tad-dritt tal-Unjoni fl-Istati Membri kollha. Dan se jkollu effetti negattivi fuq il-kapaċità kumplessiva tal-atturi nazzjonali biex jimplementaw il-politiki u l-liġijiet tal-UE,

jindirizzaw kwistjonijiet transfruntiera u fuq l-iżvilupp ta' proġetti transnazzjonali multinazzjonali. Barra minn hekk, l-azzjoni tal-UE dwar il-politiki tal-ġustizzja tgħin biex tagħti spinta lis-Suq Uniku u ttejjeb il-kompetittività. Qafas tal-ġustizzja komprensiv u armonizzat fl-Istati Membri kollha jnaqqas l-inċertezzi u l-inkonsistenzi legali, u b'hekk jiffaċilita operazzjonijiet u investimenti transfruntiera b'anqas intoppi. L-infurzar prevedibbli tar-Regolamenti, il-protezzjoni konsistenti tad-drittijiet tal-proprjetà intelletwali u l-mekkaniżmi effettivi għas-soluzzjoni tat-tilwim huma kruċjali għaž-żamma tal-fiduċja tal-investituri u għall-inkoraġġiment tal-intraprenditorija u tal-innovazzjoni. Billi tipprovdni standards legali ċari u tiżgura l-applikazzjoni uniformi tagħhom, l-UE tgħin lill-kumpaniji joperaw b'mod effiċjenti, tnaqqas il-kostijiet tat-tranzazzjonijiet u ttejjeb l-attrazzjoni kumplessiva tas-Suq Uniku. Din il-prevedibbiltà legali ssaħħaħ ukoll il-kompetizzjoni ġusta billi tiżgura li n-negozji jiffaċċjaw kundizzjonijiet ugwali irrispettivament mill-pajjiż ta' oriġini tagħhom fl-UE, u b'hekk tippromwovi l-istabbiltà ekonomika u t-tkabbir sostenibbli.

- **Proporzjonalità**

Il-proposta ma tmurx lil hinn mill-minimu meħtieġ sabiex jintlaħaq l-għan iddikjarat fil-livell tal-Unjoni.

- **Għażla tal-istrument**

Il-Programm dwar il-Ġustizzja l-ġdid tal-2028-2034 jibni primarjament fuq il-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027. L-aktar strument xieraq għall-operazzjonalizzazzjoni tal-qafas propost huwa Regolament.

3. RIŻULTATI TAL-EVALWAZZJONIJIET RETROSPETTIVI, TAL-KONSULTAZZJONIJIET MAL-PARTIJIET IKKONĊERNATI U TAL-VALUTAZZJONIJIET TAL-IMPATT

- **Evalwazzjonijiet retrospettivi/kontrolli tal-idoneità tal-leġiżlazzjoni eżistenti**

L-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu tal-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027 tenfasizza li l-azzjonijiet iffinanzjati mill-Programm huma koerenti mal-politiki u l-prijoritajiet fil-livelli tal-UE u dawk nazzjonali, allinjati ma' strumenti ta' finanzjament oħra tal-UE u konsistenti mal-impenji u l-oġettivi internazzjonali, bħall-SDGs²⁸. L-arkitettura ssimplifikata tal-Programm tal-2021-2027 tippermetti impatt akbar u approċċ aktar iffokat f'oqsma ewlenin meta mqabbel mal-Programm preċedenti 2014-2020. B'mod speċifiku, il-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027 qiegħed jikkontribwixxi b'suċċess għall-appoġġ tar-rikonoxximent reċiproku u l-infurzar tad-deċiżjonijiet ġudizzjarji fl-Istati Membri kollha u għat-titjib tal-kooperazzjoni transfruntiera, billi johlq impatt fit-tul permezz tal-iżvilupp ulterjuri ta' spazju tal-ġustizzja tal-Unjoni koeżiv mibni fuq il-fiduċja u l-kooperazzjoni reċiproċi.

Il-finanzjament dirett lill-benefiċjarji wassal għal benefiċċji immedjati u tangibbli għall-gruppi fil-mira involuti. B'mod partikolari, il-finanzjament għan-networks tal-UE bħan-Network Ewropew tat-Taħriġ Ġudizzjarju (EJTN, European Judicial Training Network) jiffaċilita l-kollaborazzjoni sostnuta, il-bini tal-kapaċitajiet u l-involviment kontinwu ta' kwalità għolja fost il-professjonisti legali fl-UE kollha. Barra minn hekk, l-enfasi kontinwa tal-Programm fuq it-taħriġ ġudizzjarju tikkontribwixxi b'mod sinifikanti biex tgħaqqad u tiżviluppa x-xenarju legali tal-UE. Il-programm dwar il-Ġustizzja għandu rwol kruċjali fit-trawwim ta' kultura legali kondiviża billi jħarreġ eluf ta' mħallfin, avukati u persunal tal-qorti u billi jappoġġa l-implimentazzjoni tal-istrateġija tal-2021-2024 dwar it-taħriġ ġudizzjarju

²⁸

L-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu tal-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027, COM(2025)267 u SWD(2025)134.

Ewropew²⁹. Billi jiffacilita l-iskambji tal-aħjar prattika, il-Programm isaħħaħ il-kollaborazzjoni tal-Istati Membri, filwaqt li jiżgura li l-prattikanti ġudizzjarji japplikaw id-dritt tal-Unjoni b'mod uniformi, koerenti u konsistenti bejn il-fruntieri, u b'hekk tissaħħaħ l-integrità tal-leġislazzjoni tal-UE.

Il-Programm tal-2021-2027 jibni fuq il-progress miksub fil-perjodu ta' programmazzjoni preċedenti (2014-2020), billi jkompli jnaqqas l-ostakli għall-ġustizzja u jtejjeb l-oqfsa u l-protezzjonijiet għal individwi emarġinati³⁰. Fl-istess hin, l-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu tiegħu tindika xi oqsma għal titjib. L-ewwel nett, l-evidenza miġbura permezz tal-konsultazzjonijiet mal-partijiet ikkonċernati tenfasizza l-hteġa li tiġi estiża l-firxa tal-Programm. Anki jekk diġà lahaq għadd kbir ta' nies, l-għarfien tal-Programm jibqa' limitat fost ċerti tipi ta' partijiet ikkonċernati³¹ u jvarja wkoll bejn l-Istati Membri. Dan jissuġġerixxi li filwaqt li l-attivitajiet ta' komunikazzjoni tal-Programm huma effettivi, dawn jistgħu ma jkunux qegħdin jilhq u s-setturi u l-Istati Membri kollha bl-istess mod³². Barra minn hekk, xi partijiet ikkonċernati ssuġġerew li jiġi inkluz persunal tas-servizzi korrettivi u tal-ħabsijiet fil-gruppi fil-mira tal-Programm. Sabiex jiġi rifless aħjar l-impatt tal-Programm u jittejjbu l-valur miżjud u l-viżibbiltà tiegħu, jistgħu jiġu kkunsidrati azzjonijiet ulterjuri, eż. proċess aktar sistematiku għall-ġbir tal-perċezzjonijiet u l-esperjenzi tal-partijiet ikkonċernati, u modi kif il-pjattaformi eżistenti (bħall-EJTN u l-portal tal-Ġustizzja elettronika) jiġu konnessi ma' proġetti ta' suċċess fuq il-portal tal-UE għall-Finanzjament u għall-Offerti. Barra minn hekk, biex tibqa' tiżdied il-kosteffettività tal-Programm, il-kollaborazzjoni man-networks eżistenti fil-livell tal-UE tista' tkompli tiġi esplorata.

Dawn is-sejbiet kollha jitqiesu għall-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2028-2034 ipprezentat f'din il-proposta.

F'termini tal-indirizzar ta' sfidi godda, id-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja saret objettiv trażversali sinifikanti tal-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027, b'mod partikolari wara l-pandemija tal-COVID-19, li aċċellerat l-użu tat-teknoloġiji diġitali. Din l-enfasi tiffacilita aċċess aktar faċli għall-informazzjoni legali, timmodernizza l-mekkanizmi ta' kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntieri u tappoġġa l-ghanijiet usa' tat-trasformazzjoni diġitali tal-UE, biex b'hekk tagħmel is-sistemi tal-ġustizzja aktar effiċjenti u aċċessibbli. L-investment fid-diġitalizzazzjoni jsaħħaħ ukoll id-drittijiet fundamentali fil-qasam tal-ġustizzja, bħall-preżunzjoni tal-innoċenza³³. Barra minn hekk, iż-żieda fl-użu tal-ghodod diġitali tespandi l-firxa tal-Programm b'mod effiċjenti. Għad hemm lok għal aktar kapitalizzazzjoni fuq l-opportunitajiet li ggħib magħha d-diġitalizzazzjoni fil-qasam tal-ġustizzja. Din hija r-raġuni għaliex il-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2028-2034 se jkollu enfasi akbar fuq id-diġitalizzazzjoni skont l-oġettivi ġenerali u speċifiċi tiegħu. Dan se jiżgura approċċ aktar strateġiku u konsistenti għall-kwistjonijiet u l-isfidi kollha relatati mad-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja.

- **Konsultazzjonijiet mal-partijiet ikkonċernati**

L-istrategija ta' konsultazzjoni li kienet ta' appoġġ għal din il-ħidma ta' thejjija għall-Programm kienet tinkludi: (i) l-ewwel konsultazzjoni pubblika miftuħa (OPC, Open Public Consultation) għall-evalwazzjoni finali tal-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2014-2020 u l-

²⁹ Pereżempju, fl-2022, 24 208 professjonist tal-ġustizzja hadu sehem fit-taħriġ appoġġat mill-Programm dwar il-Ġustizzja (madwar 35,3 % ta' dawk kollha li rċevew taħriġ (ko)iffinanzjat mill-UE dwar id-dritt tal-Unjoni dik is-sena). Ara d-[dikjarazzjoni tal-prestazzjoni tal-Programm dwar il-Ġustizzja](#).

³⁰ L-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu tal-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027, COM(2025)267 u SWD(2025)134.

³¹ L-awtoritajiet tal-edukazzjoni għolja u dawk pubbliċi rrapportaw għarfien oghla tal-Programm meta mqabbla mal-OSĊ.

³² L-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu tal-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027, COM(2025) 267 u SWD(2025)134.

³³ *Ibidem*.

evalwazzjoni ta' nofs it-terminu tal-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027; (ii) it-tieni OPC fl-oqsma tal-edukazzjoni transfruntiera, taż-żgħażaġh, tal-kultura, tal-media, tal-valuri u tas-soċjetà ċivili; u (iii) konsultazzjonijiet *ad hoc* li l-Kummissjoni organizzat fil-forma ta' intervisti u sħarriġ immirat mal-partijiet ikkonċernati.

L-ewwel OPC kellha l-għan li ssaħħaħ il-bażi tal-evidenza għall-evalwazzjoni taż-żewġ Programmi dwar il-Ġustizzja billi tiġbor il-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati rilevanti dwar l-effettività, l-effiċjenza, ir-rilevanza, il-koerenza u l-valur miżjud tal-UE tal-Programmi. Din tnediet fit-3 ta' April 2024 u kienet miftuħa għal 12-il ġimgħa (u għalqet fis-26 ta' Ġunju 2024).

B'mod ġenerali, ir-rispondenti għal din l-OPC qiesu li l-oġġettivi ġenerali u speċifiċi tal-Programmi dwar il-Ġustizzja huma rilevanti ħafna. Fost l-oġġettivi speċifiċi, it-taħriġ ġudizzjarju u l-aċċess għall-ġustizzja tqiesu bħala l-aktar rilevanti. Barra minn hekk, il-biċċa l-kbira tar-rispondenti qiesu li l-attivitajiet iffinażjati mill-Programmi dwar il-Ġustizzja huma rilevanti, b'mod partikolari dawk relatati mal-iżvilupp u ż-żamma tat-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni³⁴, bid-digitalizzazzjoni meqjusa bħala dimensjoni importanti tal-Programm. Ir-rispondenti qiesu li ż-żewġ programmi huma effettivi biex jilhqgħu l-oġġettivi tagħhom u r-riżultati maħsuba, speċifikament fir-rigward ta': (i) it-titjib tal-aċċess għaċ-ċittadini kollha għas-servizzi tal-OSĊ, l-attivitajiet ta' konsulenza u l-attivitajiet ta' appoġġ (ivvalutati bħala milhuqa sa livell għoli ħafna jew għoli minn 62 % tar-rispondenti); (ii) l-appoġġ tal-attivitajiet ta' taħriġ għall-partijiet ikkonċernati (ivvalutati bħala milhuqa sa livell għoli ħafna jew għoli minn 50 % tar-rispondenti); u (iii) ż-żieda tal-interoperabbiltà transfruntiera tas-sistemi (ivvalutati bħala milhuqa sa livell għoli ħafna jew għoli minn 50 % tar-rispondenti). F'dak ir-rigward, ir-rispondenti enfasizzaw l-iżvilupp tal-E-CODEX u tal-ECRIS, kif ukoll it-taħriġ fl-użu tal-għodod tal-IT, bħala rilevanti u effettivi b'mod partikolari. F'termini ta' koerenza, il-biċċa l-kbira tar-rispondenti ma setgħux iqabblu l-Programm dwar il-Ġustizzja ma' programmi oħra (tlieta biss minn tmien rispondenti indikaw li kienu familjari ma' inizjattivi simili oħra tal-UE u/jew inizjattivi nazzjonali fil-qasam tal-ġustizzja). Żewġ rispondenti qiesu li l-Programmi dwar il-Ġustizzja huma komplementari għal programmi jew inizjattivi oħra tal-UE fil-biċċa l-kbira tagħhom, u wieħed sa ċertu punt limitat. Kien hemm kunsens fost ir-rispondenti dwar il-valur miżjud tal-UE taż-żewġ programmi, bir-rispondenti kollha jqisu li l-UE kienet fl-aħjar pożizzjoni biex tiffinanzja t-tip ta' attivitajiet taħt il-Programm dwar il-Ġustizzja, peress li l-involvement tal-UE żgura li l-Istati Membri kollha jaderixxu mal-istess standards, u dan irriżulta f'aċċess aktar ugwali għall-ġustizzja. B'riżultat ta' dan, il-biċċa l-kbira tar-rispondenti qiesu li, kieku l-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027 kellu jieqaf, l-Istati Membri ma jkunux jistgħu jiksibu riżultati simili fil-livell nazzjonali, reġjonali jew lokali u l-kooperazzjoni teknika ssir limitata għal proġetti bilaterali fuq skala iżgħar bejn l-Istati Membri ġirien, filwaqt li xi organizzazzjonijiet ma jkunux jistgħu jakkwistaw finanzjament affattu. Rapport ta' sommarju tal-OPC huwa disponibbli fuq il-*"pjattaforma Semma' Leħnek"* tal-Kummissjoni Ewropea³⁵.

It-tieni OPC, li informat il-valutazzjoni tal-impatt għall-programmi tal-UE fl-oqsma tal-edukazzjoni transfruntiera, taż-żgħażaġh, tal-kultura, tal-media, tal-valuri u tas-soċjetà ċivili skont il-QFP tal-2028-2034, twettqet bejn it-12 ta' Frar u s-7 ta' Mejju 2025³⁶. Il-programmi tal-UE koperti minn din l-OPC kienu: Ewropa Kreattiva, Erasmus+, il-Korp Ewropew ta' Solidarjetà, il-Programm dwar iċ-Ċittadini, l-Ugwaljanza, id-Drittijiet u l-Valuri u l-

³⁴ Meqjusa rilevanti ħafna minn 62 % tar-rispondenti.

³⁵ [Il-Programm Ġustizzja - evalwazzjoni finali tal-programm 2014-2020 u evalwazzjoni interim tal-programm 2021-2027.](#)

³⁶ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14523-EUs-next-long-term-budget-MFF-EU-funding-for-cross-border-education-training-and-solidarity-young-people-media-culture-and-creative-sectors-values-and-civil-society_mt.

Programm dwar il-Ġustizzja. L-għan ta' din l-OPC kien li tgħin fil-valutazzjoni tal-perċezzjoni pubblika tar-rilevanza u tal-valur miżjud tal-UE tal-programmi tal-UE u biex jiġu identifikati l-ostakli għall-impatt speċifiku tagħhom u għat-titjib potenzjali fl-arkitettura tal-Programmi. Il-konsultazzjoni pubblika rċeviet 4 861 risposta minn 110 pajjiżi, li jinkludu l-Istati Membri kollha tal-UE kif ukoll pajjiżi mhux tal-UE³⁷. Il-biċċa l-kbira ta' dawn ir-risposti ġew minn risponenti b'esperjenza tal-Erasmus+ u tal-Korp Ewropew ta' Solidarjetà; 60 risponent biss iddikjaraw li għandhom esperjenza fir-rigward tal-Programm dwar il-Ġustizzja. Iċ-ċittadini tal-UE sottomettew 51 % tar-risposti. F'dan il-grupp, madwar 1 200 risponent kellhom anqas minn 30 sena. L-organizzazzjonijiet u l-istituzzjonijiet issottomettew 49 % tar-risposti. Dawn kienu jinkludu 17 % ta' risposti minn korpi akkademiċi u ta' riċerka, li l-maġġoranza tagħhom kienu istituzzjonijiet kbar, b'69 % minnhom jimpjegaw aktar minn 250 persuna. L-organizzazzjonijiet mhux governattivi (NGOs, Non-Governmental Organisations), li diversi minnhom kienu networks ġenerali tal-OSĊ, ikkontribwew 11 % oħra tas-sottomissjonijiet. L-awtoritajiet pubbliċi kienu jirraappreżentaw 232 sottomissjoni, inkluża taħlita ta' entitajiet internazzjonali, nazzjonali, reġjonali u lokali. Il-kumpaniji u n-negozji pprovdew 208 risposta oħra. Wasal għadd żgħir ta' risposti addizzjonali (madwar 45) mingħand it-trade unions, l-assocjazzjonijiet tan-negozju, il-gruppi tal-konsumaturi u l-organizzazzjonijiet ambjentali.

Uħud mir-risultati ewlenin rilevanti għall-qasam tal-ġustizzja huma spjegati hawn taħt:

- Skont ir-risponenti, *“id-difiża u l-promozzjoni tal-istat tad-dritt”* hija prijorità ta' politika importanti (22,51 %) u importanti ħafna (58,71 %) u qasam fejn il-finanzjament tal-UE jipprovdi valur miżjud fil-biċċa l-kbira meta mqabbel mal-finanzjament fil-livell nazzjonali, lokali jew reġjonali (50,44 %);
- Skont ir-risponenti, *“il-protezzjoni effettiva tal-fondi tal-UE kontra l-frodi, il-korruzzjoni u attivitajiet illegali oħra”* hija prijorità ta' politika importanti (25,78 %) u importanti ħafna (55,09 %) u qasam fejn il-finanzjament tal-UE jipprovdi valur miżjud fil-biċċa l-kbira meta mqabbel mal-finanzjament fil-livell nazzjonali, lokali jew reġjonali (54,68 %);
- Skont ir-risponenti, *“il-bini ta' zona tal-UE ta' ġustizzja, il-promozzjoni tat-taħriġ ġudizzjarju, il-kooperazzjoni ġudizzjarja u l-aċċess għall-ġustizzja”* hija prijorità ta' politika importanti (29,77 %) u importanti ħafna (37,03 %) u qasam fejn il-finanzjament tal-UE jipprovdi valur miżjud fil-biċċa l-kbira meta mqabbel mal-finanzjament fil-livell nazzjonali, lokali jew reġjonali (47,85 %);
- Fl-istess ħin, ir-risponenti jqisu li l-azzjonijiet li ġejjin, li huma rilevanti b'mod partikolari fl-ambitu tal-Programm dwar il-Ġustizzja, iġibu magħhom fil-biċċa l-kbira impatt pożittiv fil-futur: *“L-appoġġ għall-apprendiment reċiproku transfruntiera, l-iskambju ta' Prattiki tajbin u kooperazzjoni, il-bini ta' koalizzjonijiet”* (72,19 %), *“L-appoġġ għall-ħolqien u l-iżvilupp ta' networks u organizzazzjonijiet fil-livell tal-UE”* (60,48 %), *“Il-bini tal-kapaċitajiet u attivitajiet ta' taħriġ/ħarreġ lil min iħarreġ”* (56,10 %), *“Possibilitajiet ta' apprendiment reċiproku transfruntiera fil-qasam tal-ġustizzja”* (49,08 %).

• Għarfien espert estern

Il-Proposta kienet ibbażata fuq rapporti u valutazzjonijiet esterni u interni, eż. evalwazzjonijiet tal-programm (ta' nofs it-terminu u *ex post*), l-eżerċizzju ta' rieżami tal-infiq,

³⁷

Il-pajjiż ta' residenza bl-aktar kontributi kumplessivament kien il-Ġermanja, segwita minn Franza u l-Italja.

rapporti u dokumenti minn istituzzjonijiet oħra tal-UE, aġenziji u organizzazzjonijiet internazzjonali³⁸.

- **Valutazzjoni tal-impatt**

Il-valutazzjoni tal-impatt dwar l-edukazzjoni transfruntiera, iż-żgħażaġh, il-kultura, il-media, il-valuri u s-soċjetà ċivili analizzat il-futur ta' hames programmi ta' finanzjament f'dan il-cluster, inkluż il-Programm dwar il-Ġustizzja.

Iż-żewġ għażliet ta' hawn taħt ġew skartati fi stadju bikri:

– **Waqfien tal-finanzjament tal-UE:** din l-għażla ġiet miċhuda immedjatament minhabba l-importanza tal-problemi li jaffettwaw l-oqsma ta' politika f'dan il-cluster, il-prominenza mogħtija lil dawn il-politiki fil-Linji Gwida Politici għall-Kummissjoni Ewropea 2024-2029³⁹ u l-valur miżjud tal-interventi tal-UE, mirfuda mill-evalwazzjonijiet rispettivi ta' nofs it-terminu.

– **L-amalgamazzjoni tal-Programm dwar il-Ġustizzja ma' programmi oħra f'dan il-cluster:** din l-għażla ġiet skartata wkoll fi stadju bikri għal raġunijiet legali. Il-Programm dwar il-Ġustizzja ma jistax jiġi amalgamat ma' programmi oħra f'dan il-cluster, peress li mhux is-27 Stat Membru kollha tal-UE jipparteċipaw fil-Programm dwar il-Ġustizzja (għall-kuntrarju tal-programmi eżistenti l-oħra fil-cluster). Il-bażijiet legali tar-Regolament li jistabbilixxi l-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027 huma l-Artikolu 81(1) u (2) u l-Artikolu 82(1) tat-TFUE. Dawn id-dispożizzjonijiet huma parti mit-Titolu V tat-TFUE, li jkopri l-ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja. Bis-saħħa tal-Protokoll annessi mat-Trattati, id-Danimarka ma tihux sehem fid-deċizzjonijiet meħuda skont it-Titolu V f'konformità mal-Protokoll Nru 22 (magħrufa bħala “nonpartecipazzjoni”) u l-Irlanda tista' tagħzel li tiegħu sehem f'ċerti miżuri jekk tiddeċiedi li tużufuwixxi mill-“inklużjoni fakultattiva”, f'konformità mal-Protokoll Nru 21. Il-programmi l-oħra fl-ambitu tal-valutazzjoni tal-impatt huma miftuħa għall-Istati Membri kollha u għalhekk inkompatibbli mal-bażijiet legali tat-Titolu V.

Għażliet miżmuma: Il-Kummissjoni ddeċidiet li jkollha Programm dwar il-Ġustizzja awtonomu, minhabba li kemm l-evalwazzjoni finali tal-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2014-2020 kif ukoll l-evalwazzjoni *interim* tal-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027 ikkonfermaw li l-Programm ipprova valur miżjud uniku li jkun diffiċli li jiġi rreplikat fil-livell nazzjonali. Din id-Deciżjoni hija riflessa fil-pakkett tal-proposti tal-QFP ta' wara l-2027 li l-Kummissjoni pprezentat fis-16 ta' Lulju 2025.

F'konformità mal-Linji Gwida għal Regolamentazzjoni Aħjar, ir-rapport tal-valutazzjoni tal-impatt ġie pprezentat lill-Bord tal-Iskrutinju Regulatorju (RSB, Regulatory Scrutiny Board) għal skrutinju tal-kwalità. L-RSB ta opinjoni tiegħu dwar il-valutazzjoni tal-impatt fit-13 ta' Ġunju 2025. L-RSB għamel serje ta' kummenti u rakkomandazzjonijiet dwar dan li ġej: l-ambitu, id-definizzjoni tal-problemi u l-użu tal-evalwazzjonijiet, il-logika u l-oġettivi tal-intervent, it-tqabbil tal-għażliet u l-analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji, il-governanza, il-koerenza u l-monitoraġġ u l-evalwazzjoni futuri. Il-valutazzjoni tal-impatt mehmuża ma' din il-proposta legali ġiet rieżaminata f'konformità mal-kummenti u r-rakkomandazzjonijiet tal-RSB.

- **Simplifikazzjoni**

³⁸ Inkluż pereżempju: [Stakeholder contribution on rule of law - oecd.pdf \(europa.eu\)](#); https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/indicator/wmidm_jud_natcr_wmid_natcr_supcr/datatable; http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/default_mt.asp.

³⁹ [Il-Linji Gwida politici tal-Kummissjoni Ewropea 2024-2029](#).

L-inizjattiva se tkun konformi mal-Komunikazzjoni dwar il-perkors lejn il-QFP tal-2028-2034⁴⁰ u l-għan tagħha li tissimplifika l-ġestjoni, il-governanza u l-implimentazzjoni tal-UE tal-programmi tal-UE biex tittejjeb l-effiċjenza għall-applikanti, għall-benefiċjarji u għall-istituzzjonijiet tal-UE. Se jsiru sforzi biex jiġu ssimplifikati r-rekwiżiti tal-applikazzjoni, tal-ġestjoni u tar-rapportar u biex tiġi pprovduta gwida addizzjonali. Il-ġbir flimkien tar-riżorsi, inkluż f'oqsma bhall-monitoraġġ u l-komunikazzjoni interna u esterna se jikseb ekonomiji ta' skala u jtejjeb il-prevedibbiltà tal-finanzjament tal-UE b'mod aktar mifrux fost il-benefiċjarji, il-partijiet ikkonċernati u ċ-ċittadini tal-UE.

Fir-rigward tal-mod ta' ġestjoni tal-Programm, ma hemm ambitu ċar għal aktar simplifikazzjoni peress li l-modi ta' ġestjoni użati għall-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027 huma xierqa għal programm ta' dan id-daqs (jiġifieri ġestjoni diretta u għadd limitat ta' inizjattivi implimentati taht ġestjoni indiretta mill-korpi msemmija fl-Artikolu 62(1), l-ewwel subparagrafu, il-punt (c) tar-Regolament (UE) 2024/2509). Matul l-aħħar snin, il-Programm implimenta diversi miżuri ta' simplifikazzjoni biex jissimplifika l-proċessi u l-proċeduri amministrattivi tiegħu, u b'hekk itejjeb l-effiċjenza tiegħu. Hemm evidenza limitata li tissuggerixxi li għadhom meħtieġa bidliet kbar, speċjalment meta jitqiesu l-miżuri ta' simplifikazzjoni implimentati s'issa. Pereżempju, biex tiġi ssimplifikata l-implimentazzjoni u jitnaqqas il-piż amministrattiv għall-benefiċjarji, l-użu ta' forom simplifikati ta' finanzjament se jibqa' l-forma standard ta' kontribuzzjoni għar-rimborz tal-ġhotjiet.

Il-benefiċjarji jikkunsidraw l-istrumenti użati għall-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027 (ġhotjiet u attivitajiet ta' akkwist) xierqa għall-ħtiġijiet tal-Programm.

Fl-istess ħin, diversi sejbiet juru li d-domanda dejjem tikber għad-digitalizzazzjoni tal-ġustizzja qiegħda tenfasizza lakuni sinifikanti fl-investment kemm fil-livell tal-UE kif ukoll f'dak nazzjonali.

Għalhekk, huwa meħtieġ approċċ fuq żewġ livelli (jiġifieri fil-livell tal-UE u fil-livell tal-Istati Membri) biex tkun tista' ssir id-digitalizzazzjoni sħiħa tas-sistemi tal-ġustizzja nazzjonali u biex jinbena spazju tal-ġustizzja tal-Unjoni effettiv u interkonness.

Dan mhux biss ikun johloq aktar rabtiet mal-oqsma ta' politika kollha koperti mill-Programm dwar il-Ġustizzja iżda se jipprovidi wkoll koerenza qawwija mal-azzjonijiet imwettqa fil-livell nazzjonali għad-digitalizzazzjoni tas-sistemi tal-ġustizzja nazzjonali skont il-pjanijiet ta' Shubija Nazzjonali u Reġjonali.

• **Drittijiet fundamentali**

L-objettivi tal-Programm huma marbuta mill-qrib mal-promozzjoni tad-drittijiet fundamentali u jikkonformaw mal-Karta.

Fl-implimentazzjoni tal-azzjonijiet kollha tiegħu, il-Programm ifittex ukoll li jippromwovi l-valuri tal-Unjoni stabbiliti fl-Artikolu 2 tat-TUE, l-ugwaljanza bejn il-ġeneri, id-drittijiet tat-tfal, inkluż permezz ta' ġustizzja adattata għat-tfal, il-protezzjoni tad-drittijiet tal-vittmi u l-applikazzjoni effettiva tal-prinċipju tal-ugwaljanza tad-drittijiet u tan-nondiskriminazzjoni abbażi ta' kwalunkwe waħda mir-raġunijiet elenkati fl-Artikolu 21 tal-Karta, f'konformità mal-Artikolu 51 tal-Karta u fil-limiti stabbiliti minnu.

Barra minn hekk, il-proġetti ffinanzjati taht il-Programm iridu jikkonformaw mal-oġhla standards etiċi, mar-Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data 2016/679⁴¹ u mal-

⁴⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=celex:52025DC0046>.

⁴¹ Ir-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li jħassar id-Direttiva 95/46/KE (ir-Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data), *GU L 119, 4.5.2016, p. 1–88, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>*.

ftehimiet tad-dritt internazzjonali li għalihom l-Unjoni jew l-Istati Membri kollha tal-UE huma parti (inkluża l-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-drittijiet tal-persuni b'diżabbiltà⁴²).

4. IMPLIKAZZJONIJIET BAĠITARJI

Il-pakkett finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Programm dwar il-Ġustizzja għall-perjodu mill-1 ta' Jannar 2028 sal-31 ta' Diċembru 2034 se jkun ta' EUR 798 miljun (fi prezzijiet kurrenti).

5. ELEMENTI OHRA

- **Pjanijiet ta' implimentazzjoni u arrangamenti għall-monitoraġġ, l-evalwazzjoni u r-rapportar**

Din l-inizjattiva se tiġi mmonitorjata permezz tal-qafas ta' prestazzjoni għall-baġit tal-2028-2034 stabbilit skont ir-Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [ir-Regolament dwar il-Prestazzjoni]⁴³. Il-qafas ta' prestazzjoni jistabbilixxi wkoll ir-regoli għall-evalwazzjonijiet, li għandhom jitwettqu f'konformità mal-Linji Gwida tal-Kummissjoni għal Regolamentazzjoni Aħjar u se jkunu bbażati fuq indikaturi rilevanti għall-oġettivi tal-Programm.

Il-Programm huwa implimentat permezz ta' ġestjoni diretta mill-Kummissjoni. Għadd limitat ta' inizjattivi jistgħu jiġu implimentati wkoll permezz ta' ġestjoni indiretta minn organizzazzjonijiet internazzjonali.

- **Spjegazzjoni fid-dettall tad-dispożizzjonijiet speċifiċi tal-proposta**

L-oġettiv ġenerali tal-Programm dwar il-Ġustizzja propost tal-2028-2034 (l-Artikolu 3 tar-Regolament) huwa li jikkontribwixxi għall-iżvilupp ulterjuri ta' spazju tal-ġustizzja tal-Unjoni effiċjenti, inklużiv, reżiljenti u diġitalizzati, ibbażat fuq l-istat tad-dritt, ir-rikonoxximent reċiproku u l-fiduċja reċiproka. Bl-ilħuq ta' dan l-oġettiv, il-Programm se jsaħħaħ ukoll id-demokrazija u l-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali u jikkontribwixxi għat-tkabbir u l-kompetittività. Dan l-oġettiv ġenerali se jintlaħaq permezz ta' tliet oġettivi speċifiċi:

- (a) Li tiġi ffaċilitata u appoġġata l-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili u kriminali, u li jiġi promoss l-istat tad-dritt;
- (b) Li jiġi promoss u appoġġat it-taħriġ ġudizzjarju;
- (c) Li jiġu ffaċilitati u appoġġati l-aċċess effettiv u nondiskriminatorju għall-ġustizzja għal kulhadd u r-rimedju effettiv, inkluż b'mezzi diġitali.

Il-Programm se jipprevedi sinerġiji bejn l-oġettivi speċifiċi differenti tiegħu, biex jappoġġa b'mod effettiv l-oqsma ta' politika koperti minn dawn l-oġettivi u biex iżid il-potenzjal tagħhom li jilhqnu lill-gruppi fil-mira. Sabiex ikun effettiv, il-Programm jenħtieġ li jqis in-

⁴² ĠU L 23, 27.1.2010, p. 37, ELI: [http://data.europa.eu/eli/convention/2010/48\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/convention/2010/48(1)/oj). Minn mindu l-Unjoni saret Parti għall-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabbiltà, id-dispożizzjonijiet tagħha saru parti integrali mill-ordinament ġuridiku tal-Unjoni u huma vinkolanti fuq l-istituzzjonijiet tal-Unjoni u fuq l-Istati Membri tagħha inkluż l-Artikolu 13 tagħha dwar l-aċċess għall-ġustizzja. Dak l-Artikolu jirrikjedi li l-Istati Partijiet jiżguraw aċċess effettiv għall-ġustizzja għal persuni b'diżabbiltà fuq bażi ugwali ma' oħrajn (inkluż permezz tal-ghoti ta' akkomodazzjonijiet proċedurali u adegwati għall-età) fil-proċedimenti legali kollha, inkluż fi stadji investigattivi u fi stadji preliminari oħra. Dan jindika wkoll li l-Istati Partijiet għandhom jippromwovu taħriġ xieraq għal dawk li jahdmu fil-qasam tal-amministrazzjoni tal-ġustizzja, inkluż il-persunal tal-pulizija u tal-ħabsijiet.

⁴³ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi qafas ta' traċċar u ta' prestazzjoni tan-nefqa baġitarja u regoli orizzontali oħra għall-programmi u għall-attivitajiet tal-Unjoni, COM/2025/545 final.

natura speċifika tal-politiki differenti, il-gruppi differenti fil-mira tagħhom u l-ħtiġijiet partikolari tagħhom permezz ta' approċċi mfassla apposta.

Fl-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament il-Kummissjoni se tistabbilixxi kull sena l-prijoritajiet ta' finanzjament fl-oqsma rispettivi ta' politika. L-istruttura tar-Regolament tippermetti l-flessibbiltà u l-aġġustamenti rapidi bbażati fuq il-ħtiġijiet tal-politika u l-iżviluppi godda fil-politika u fit-teknoloġija.

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

li jistabbilixxi l-Programm dwar il-Ġustizzja għall-perjodu 2028-2034 u li jhassar ir-Regolament (UE) 2021/693

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b' mod partikolari l-Artikolu 81(1) u (2) u l-Artikolu 82(1) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att legiżlattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regġuni²,

Filwaqt li jaġixxu f'konformità mal-proċedura legiżlattiva ordinarja,

Billi:

- (1) L-Artikolu 3 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE) jipprevedi li l-Unjoni għandha toffri liċ-ċittadini tagħha spazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja u l-Artikolu 67 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE) jispeċifika wkoll li l-Unjoni għandha tikkostitwixxi spazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja fir-rigward tad-drittijiet fundamentali u s-sistemi u t-tradizzjonijiet legali differenti tal-Istati Membri. Il-ġustizzja hija marbuta mill-qrib mal-valuri ewlenin li fuqhom hija bbażata l-Unjoni, b' mod partikolari l-istat tad-dritt, id-demokrazija u r-rispett għad-drittijiet fundamentali kif minqux fl-Artikolu 2 tat-TUE. Dawk il-valuri ewlenin jimplikaw il-ħtieġa ta' ġudikaturi indipendenti li joperaw f'sistemi tal-ġustizzja effiċjenti. L-indipendenza ġudizzjarja nnifisha tinbet mit-tradizzjonijiet kostituzzjonali komuni kondiviżi mill-Istati Membri kollha, mill-istat tad-dritt, u mill-prinċipju ta' protezzjoni ġudizzjarja effettiva previst fl-Artikolu 19(1) tat-TUE u fl-Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (il-“Karta”).
- (2) It-tlestija ta' spazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja għadha tiffaccja sfida minn fatturi bħat-theddid għall-istat tad-dritt, diversi forom ta' kriminalità serja u ostakli għall-aċċess għall-ġustizzja u l-kooperazzjoni ġudizzjarja. Għalhekk huwa aktar importanti minn qatt qabel li tiġi promossa, imsaħħa u difiża l-ġustizzja, li għandha implikazzjonijiet diretti għall-ħajja politika, ekonomika, finanzjarja u soċjali fl-Unjoni u lil hinn minnha u hija meħtieġa biex tithejja Unjoni mkabbra. Filwaqt li jibni fuq il-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027 stabbilit bir-Regolament (UE) 2021/693 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³, dan ir-Regolament għandu l-għan li jistabbilixxi l-Programm dwar il-Ġustizzja (il-“Programm”) sabiex jappoġġa l-iżvilupp

¹ ĠU C, [...], [...], ELI: [...].

² ĠU C, [...], [...], ELI: [...].

³ Ir-Regolament (UE) 2021/693 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Programm dwar il-Ġustizzja u li jhassar ir-Regolament (UE) Nru 1382/2013 (ĠU L 156, 5.5.2021, p. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/693/oj>).

ulterjuri ta' spazju tal-gustizzja tal-Unjoni bbażat fuq l-istat tad-dritt, id-drittijiet fundamentali, id-demokrazija, l-indipendenza u l-imparzjalità tal-ġudikatura, ir-rikonnoxximent reċiproku u l-fiduċja reċiproka, l-aċċess għall-gustizzja u l-kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera f'materji ċivili u kriminali. Il-Programm jenħtieġ li jipprovdi wkoll enfasi msahha fuq id-diġitalizzazzjoni tal-gustizzja fl-oġettivi speċifiċi kollha tiegħu.

- (3) Dan ir-Regolament jistabbilixxi pakkett finanzjarju indikattiv għall-Programm dwar il-Ġustizzja. Għall-fini ta' dan ir-Regolament, il-prezzijiet kurrenti jiġu kkalkulati bl-applikazzjoni ta' deflatur fiss ta' 2 %.
- (4) F'ambjent ekonomiku, soċjali u ġeopolitiku li qiegħed jinbidel malajr, li joħloq incertezzi u sfidi, l-esperjenza reċenti wriet il-ħtieġa ta' qafas finanzjarju pluriennali u programmi tal-infiq tal-Unjoni aktar flessibbli. Għal dak l-għan, u f'konformità mal-oġettivi tal-programm dwar il-Ġustizzja, jenħtieġ li l-finanzjament iqis kif xieraq il-ħtiġijiet li qegħdin jevolvu tal-politiki u l-prijoritajiet tal-Unjoni kif identifikati fid-dokumenti rilevanti ppubblikati mill-Kummissjoni, fil-konkluzjonijiet tal-Kunsill u fir-riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew, filwaqt li tiġi żgurata prevedibbiltà suffiċjenti għall-implimentazzjoni tal-baġit.
- (5) Ir-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴ japplika għall-Programm. Dan jistabbilixxi r-regoli dwar l-istabbiliment u l-implimentazzjoni tal-baġit ġenerali tal-Unjoni, inklużi r-regoli dwar l-għotjiet, il-premjijiet, id-donazzjonijiet mhux finanzjarji, l-akkwist, l-assistenza finanzjarja, l-istrumenti finanzjarji u l-garanziji baġitarji.
- (6) F'konformità mar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509, ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵, ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 2988/95⁶, ir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96⁷ u r-Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1939⁸, l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jridu jiġu protetti permezz ta' miżuri proporzjonati, inkluż il-prevenzjoni, id-detezzjoni, il-korrezzjoni u l-investigazzjoni ta' irregolaritajiet u ta' frodi, l-irkupru ta' fondi mitlufa, imħallsa bi żball jew użati b'mod mhux korrett u fejn xieraq, l-impożizzjoni ta' sanzjonijiet amministrattivi. B'mod partikolari, f'konformità mar-Regolamenti (UE, Euratom) Nru 883/2013 u (Euratom, KE) Nru 2185/96, l-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF, European Anti-Fraud Office) jista' jwettaq investigazzjonijiet, inklużi kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, bil-ħsieb li jistabbilixxi jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni. F'konformità mar-Regolament (UE) 2017/1939, l-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE) jista' jwettaq investigazzjonijiet u prosekuzzjonijiet ta' każijiet ta' frodi u attivitajiet illegali oħra li jaffettwaw l-interessi

⁴ Ir-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Settembru 2024 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni (ĠU L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/OJ>).

⁵ Ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Settembru 2013 dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u li jħassar ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1073/1999 u r-Regolament tal-Kunsill (Euratom) Nru 1074/1999 (ĠU L 248, 18.9.2013, p. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁶ Ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 2988/95 tat-18 ta' Diċembru 1995 dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea (ĠU L 312, 23.12.1995, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

⁷ Ir-Regolament tal-Kunsill (EURATOM, KE) Nru 2185/96 tal-11 ta' Novembru 1996 dwar il-verifiki u l-ispezzjonijiet fuq il-post imwettqa mill-Kummissjoni sabiex tiproteġi l-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea kontra l-frodi u irregolaritajiet oħra (ĠU L 292.15.11.96, p. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁸ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1939 tat-12 ta' Ottubru 2017 li jimplementa kooperazzjoni msahha dwar l-istabbiliment tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew ("l-UPPE") (ĠU L 283, 31.10.2017, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/OJ>).

finanzjarji tal-Unjoni, kif previst fid-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁹. F'konformità mar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509, kwalunkwe persuna jew entità li tirċievi fondi tal-Unjoni trid tikkoopera bis-sħiħ fil-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni, tagħti d-drittijiet u l-aċċess meħtieġa lill-Kummissjoni, lill-OLAF, lill-UPPE u lill-Qorti Ewropea tal-Awdituri u tiżgura li kull parti terza involuta fl-implimentazzjoni tal-fondi tal-Unjoni tagħti drittijiet ekwivalenti.

- (7) Il-Programm irid jiġi implimentat f'konformità mar-Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [ir-Regolament dwar il-Prestazzjoni]¹⁰ li jistabbilixxi r-regoli għat-traċċar tan-nefqa u l-qafas tal-prestazzjoni għall-baġit, inklużi regoli biex tiġi żgurata applikazzjoni uniformi tal-prinċipji “la tagħmilx ħsara sinifikanti” u l-ugwaljanza bejn il-ġeneri msemmija fl-Artikolu 33(2), il-punti (d) u (f) tar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509 rispettivament, regoli għall-monitoraġġ u r-rapportar dwar il-prestazzjoni tal-programmi u l-attivitajiet tal-Unjoni, regoli għall-istabbiliment ta' portal ta' finanzjament tal-Unjoni, regoli għall-evalwazzjoni tal-programmi, kif ukoll dispożizzjonijiet orizzontali oħra applikabbli għall-programmi kollha tal-Unjoni bħal dawk dwar l-informazzjoni, il-komunikazzjoni u l-viżibbiltà.
- (8) Il-miżuri skont il-Programm jenħtieġ li jappoġġaw ir-rikonossiment u l-infurzar reċiproci msahħa ta' sentenzi u deċiżjonijiet ġudizzjarji f'materji ċivili u kriminali, fiduċja reċiproka bejn l-Istati Membri u l-approssimazzjoni meħtieġa tal-leġiżlazzjoni biex tiffaċilita l-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet rilevanti kollha, inkluż permezz ta' mezzi elettronici. Il-Programm jenħtieġ li jappoġġa wkoll iż-żamma u l-istabbiliment ta' għodod jew pjattaformi tal-IT eżistenti u godda għal strumenti godda ta' kooperazzjoni ġudizzjarja. Filwaqt li jiġu sfruttati l-kisbiet fl-effiċjenza tad-digitalizzazzjoni tal-ġustizzja, jenħtieġ li jiġu żgurati l-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali, f'konformità mal-Karta, kif ukoll is-salvagwardji kontra l-inugwaljanzi, id-diskriminazzjoni u l-esklużjoni.
- (9) Il-Programm jenħtieġ li, fl-attivitajiet kollha tiegħu, jippromwovi l-istat tad-dritt anki billi jappoġġa sforzi biex jittejbu l-indipendenza, il-kwalità u l-effiċjenza tas-sistemi tal-ġustizzja nazzjonali sabiex tissaħħah il-fiduċja reċiproka, li hija indispensabbli għall-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili u kriminali.
- (10) F'materji ċivili, il-Programm jenħtieġ li jappoġġa l-protezzjoni tad-drittijiet individwali f'kawżi ċivili u kummerċjali, inkluż l-Anti-SLAPP (kawżi strateġiċi kontra l-partecipazzjoni pubblika), u jippromwovi konverġenza akbar fid-dritt ċivili. Dan se jgħin biex jiġu eliminati l-ostakli għal proċeduri ġudizzjarji u extraġudizzjarji sodisfaċenti li jaħdmu b'mod effiċjenti għall-benefiċċju tal-partijiet kollha f'tilwima. Sabiex jappoġġa l-infurzar effettiv u l-applikazzjoni prattika tad-dritt tal-Unjoni f'dan il-qasam, il-Programm jenħtieġ li jappoġġa wkoll il-funzjonament tan-*Network Ġudizzjarju Ewropew* f'materji ċivili u kummerċjali stabbilit bid-Deċiżjoni tal-Kunsill 2001/470/KE¹¹.
- (11) F'materji kriminali, il-Programm jenħtieġ li jgħin fl-implimentazzjoni ta' regoli u proċeduri biex jiġi żgurat ir-rikonossiment ta' sentenzi u deċiżjonijiet fl-Unjoni kollha

⁹ Id-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Lulju 2017 dwar il-ġlieda kontra l-frodi tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni permezz tal-liġi kriminali (ĠU L 198, 28.7.2017, p. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

¹⁰ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi qafas ta' traċċar u prestazzjoni tan-nefqa baġitarja u regoli orizzontali oħra għall-programmi u l-attivitajiet tal-Unjoni (ĠU L ..., ..., ELI: ...).

¹¹ Id-Deċiżjoni tal-Kunsill 2001/470/KE tat-28 ta' Mejju 2001 li tistabbilixxi *Network Ġudizzjarju Ewropew* fil-materji ċivili u kummerċjali (ĠU L 174, 27.6.2001, p. 25, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2001/470/oj>).

u jappoġġa l-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni. Jenħtieġ li jikkontribwixxi għat-tneħħija tal-ostakli għal fiduċja u kooperazzjoni reċiproci effettivi, inkluż permezz ta' appoġġ għal miżuri li jiżguraw it-traspożizzjoni korretta tal-atti legali tal-Unjoni li japprossimaw il-liġijiet kriminali nazzjonali. Il-Programm jenħtieġ li jappoġġa wkoll azzjonijiet immirati biex jiffaċilitaw il-kooperazzjoni fir-rigward ta' forom ta' kriminalità serja bħall-korruzzjoni, it-terroriżmu u r-reati ambjentali. B'mod partikolari, il-Programm jenħtieġ li jtejjeb il-koordinazzjoni u l-kooperazzjoni bejn l-infurzar tal-liġi, l-awtoritajiet ġudizzjarji u awtoritajiet kompetenti oħra. Barra minn hekk, jenħtieġ li jappoġġa l-kooperazzjoni u s-sensibilizzazzjoni dwar ir-rwol tal-korpi u l-aġenziji tal-Unjoni, bħall-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni fil-Ġustizzja Kriminali (Eurojust) u l-UPPE, u b'hekk jippermetti sistema aktar integrata ta' kooperazzjoni ġudizzjarja fl-Unjoni.

- (12) Il-Programm jenħtieġ li jikkontribwixxi għat-titjib tal-aċċess nondiskriminatorju għall-ġustizzja għal kulhadd u jenħtieġ li jappoġġa l-attivitajiet biex jiġu protetti d-drittijiet tal-vittmi tal-kriminalità kif ukoll id-drittijiet proċedurali tal-persuni suspettati u akkużati fi proċedimenti kriminali kif ukoll tal-persuni mfittxija fi proċedimenti ta' Mandat ta' Arrest Ewropew (MAE). L-aċċess għall-ġustizzja jenħtieġ li jinkludi, b'mod partikolari, l-aċċess għall-qrati, metodi alternattivi ta' soluzzjoni tat-tilwim u konsulenza legali li jridu jiġu pprovduti b'mod indipendenti u imparzjali mid-detenturi ta' karigi pubbliċi. Jenħtieġ li tingħata attenzjoni partikolari lill-implimentazzjoni mtejbja tad-diversi atti legali tal-Unjoni għall-protezzjoni tal-vittmi tal-kriminalità, kif ukoll lil azzjonijiet immirati lejn l-iskambju tal-aħjar prattiki bejn l-awtoritajiet kompetenti, inklużi l-awtoritajiet ġudizzjarji, l-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi, il-prattikanti legali u lejn l-appoġġ għat-titjib tal-għarfien u l-użu ta' strumenti ta' rimedju kollettiv. Barra minn hekk, jenħtieġ li jingħata appoġġ għal attivitajiet li jiffaċilitaw aċċess effettiv u ugwali għall-ġustizzja għal persuni li jiffaċċjaw diskriminazzjoni jew li jkunu jinsabu f'sitwazzjoni ta' vulnerabbiltà (bħal persuni b'diżabbiltà f'konformità mal-Artikolu 13 tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabbiltà¹², tfal, minoranzi, persuni LGBTIQ+ u vittmi ta' vjolenza abbażi tal-ġeneru, vjolenza domestika u forom oħra ta' vjolenza interpersonali. Il-Programm jenħtieġ li jappoġġa wkoll l-attivitajiet tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili li jikkontribwixxu għal dawk l-oġettivi.
- (13) Il-Programm jenħtieġ li jappoġġa t-taħriġ tal-ġudikatura u tal-persunal ġudizzjarju. L-attivitajiet ta' taħriġ jenħtieġ li jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-prijoritajiet strateġiċi tal-Unjoni, inkluż pereżempju, taħriġ dwar id-dritt ċivili u kriminali, dwar l-applikazzjoni effettiva tal-Karta, dwar ir-rikonoxximent reċiproku kif ukoll dwar is-salvagwardji proċedurali (inklużi s-salvagwardji għal kawżi strateġiċi kontra l-partecipazzjoni pubblika (anti-SLAPP, strategic lawsuits against public participation)). L-attivitajiet ta' taħriġ taħt il-Programm jenħtieġ li jkollhom enfasi qawwija fuq id-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja, filwaqt li jipprovdu ambjent ta' appoġġ għall-ġudikatura u l-persunal ġudizzjarju, inkluż permezz ta' żieda fil-hiliet diġitali, fl-għarfien u fis-sensibilizzazzjoni. It-taħriġ jenħtieġ li jappoġġa wkoll id-diġitalizzazzjoni tal-proċedimenti ġudizzjarji transfruntiera. L-appoġġ għat-taħriġ jenħtieġ li jseħħ f'sinergija mal-miżuri fil-livell nazzjonali, u b'hekk jiġi sfruttat l-impatt tal-Programm.

¹²

ĠU L 23, 27.01.2010, p. 37, ELI: [http://data.europa.eu/eli/convention/2010/48\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/convention/2010/48(1)/oj).

- (14) Il-Programm jenhtieg li jappogga l-programm ta' hidma annwali tan-Network Ewropew tat-Taħriġ Ġudizzjarju (EJTN), li huwa attur essenzjali fir-rigward tat-taħriġ ġudizzjarju u għandu rwol importanti fl-appoġġ u fl-implimentazzjoni tal-oġġettivi tal-politika Ewropea għat-taħriġ ġudizzjarju. L-EJTN huwa l-uniku network fil-livell tal-Unjoni li jgħaqqad flimkien il-korpi ta' taħriġ ġudizzjarju tal-Istati Membri. Għalhekk, huwa f'pożizzjoni unika li jorganizza skambji u taħriġ għall-ġudikatura bejn l-Istati Membri u jikkoordina l-hidma tal-korpi nazzjonali ta' taħriġ ġudizzjarju, u b'hekk jitravmu sinerġiji bejn it-taħriġ appoġġat mill-Unjoni u dak iffinanzjat fil-livell nazzjonali u titrawwem komunikazzjoni strutturata bejn l-Unjoni u l-fornituri nazzjonali tat-taħriġ. Barra minn hekk, l-EJTN jista' jinkludi wkoll il-korpi ta' taħriġ ġudizzjarju tal-pajjiżi kandidati u l-kandidati potenzjali bħala membri osservaturi.
- (15) Il-protezzjoni tad-drittijiet tat-tfal hija oġġettiv ewlieni tal-Unjoni, kif minqux fl-Artikolu 3(3) tat-TUE u fl-Artikolu 24 tal-Karta. Fl-azzjonijiet kollha li jikkoncernaw it-tfal, l-aħjar interessi tat-tfal jridu jkunu kunsiderazzjoni primarja. Dak huwa essenzjali wkoll għal-leġittimità u l-effettività tas-sistemi tal-ġustizzja. It-tfal involuti fi proċedimenti legali, kemm jekk bħala xhieda, vittmi, persuni suspettati, akkużati jew misjuba ħatja, jew partijiet oħra, spiss jiffaċċjaw ostakli sinifikanti li jdgħajfu l-kapaċità tagħhom li jipparteċipaw b'mod effettiv u li jibbenefikaw minn salvagwardji xierqa. It-tishih tal-kapaċità tas-sistemi u tal-prattikanti tal-ġustizzja nazzjonali biex jindirizzaw il-ħtiġijiet speċifiċi tat-tfal huwa għalhekk meħtieġ biex jiġi żgurat l-eżerċizzju effettiv tad-drittijiet tagħhom.
- (16) Il-Programm jenhtieg li jikkontribwixxi għad-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja, inkluż billi jiżviluppa, jintroduċi u jzomm għodod fil-livell tal-Unjoni. Għalhekk, jista' jisfrutta għodod li jiffaċilitaw il-komunikazzjoni diġitali bejn il-qrati u l-partijiet bħall-Punt ta' Aċċess Elettroniku Ewropew, li jippermettu aċċess aktar faċli għad-data ġudizzjarja bħall-Identifikatur Ewropew tal-Każistika, jew li jtejbu l-effiċjenza u s-sigurtà ta' proċeduri ġudizzjarji diġitalizzati bħas-servizzi fiduċjarji skont ir-Regolament (UE) Nru 910/2014 u l-Kartieri Ewropej tal-Identità Diġitali. Spazju tal-ġustizzja tal-Unjoni li jaħdem tajjeb b'sistemi tal-ġustizzja nazzjonali effettivi u reżiljenti huwa meħtieġ għal suq intern li jiffjorixxi u huwa prekondizzjoni għat-tkabbir ekonomiku, għal swieq finanzjarji sodi u għall-kompetittività. Id-diġitalizzazzjoni ttejjeb l-effiċjenza tal-proċeduri ġudizzjarji transfruntiera f'materji ċivili u kriminali kif ukoll l-aċċess għall-ġustizzja fl-Unjoni, li min-naħa tagħhom jixprunaw l-investimenti. Id-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja tippermetti u tiffaċilita wkoll il-kooperazzjoni effettiva u effiċjenti ma' awtoritajiet kompetenti oħra fl-implimentazzjoni u fl-infurzar ta' partijiet ewlenin tal-ġabra ta' regoli diġitali tal-UE, bħal pereżempju l-Att dwar is-Servizzi Diġitali. Id-diġitalizzazzjoni tas-sistemi tal-ġustizzja tgħin ukoll biex jitnaqqsu l-kostijiet kemm għall-baġits pubbliċi kif ukoll għall-utenti finali, filwaqt li jinżammu servizzi effettivi għaċ-ċittadini u għan-negozji. Dan jippermetti lill-professjonisti tal-ġustizzja jiffokaw fuq il-kompiti ewlenin, filwaqt li jtejbu l-kwalità u l-effiċjenza tal-proċedimenti. L-għodod diġitali jespandu wkoll l-aċċess għall-ġustizzja, billi jippermettu komunikazzjoni mill-bogħod u aċċess faċli għall-fajls ġudizzjarji, u b'hekk itejbu t-trasparenza. Barra minn hekk, id-diġitalizzazzjoni ssaħħaħ ir-reżiljenza tas-sistemi tal-ġustizzja nazzjonali fi żminijiet ta' kriżi (bħall-pandemiji), filwaqt li tiżgura li dawn ikunu jistgħu jkomplu joperaw b'mod effettiv għall-benefiċċju taċ-ċittadini u tan-negozji. Dak isaħħaħ il-fiduċja fil-kapaċità tas-sistema ġudizzjarja li taħdem b'mod affidabbli f'ċirkostanzi mhux mistennija.

- (17) L-Unjoni jehtigilha tipprotegi l-interess tas-sigurtà tagħha kontra fornituri li jistgħu jirrapprezentaw riskju persistenti għas-sigurtà minhabba l-interferenza potenzjali minn pajjiżi terzi kif ukoll is-sigurtà tagħhom, b'mod partikolari ċ-ċibersigurtà. Għalhekk huwa meħtieġ li jitnaqqas ir-riskju ta' dipendenza persistenti fuq fornituri b'riskju għoli fis-suq intern, inkluż fil-katina tal-provvista tat-Teknoloġiji tal-Infommazzjoni u tal-Komunikazzjoni (ICT, Information and Communication Technologies), peress li jista' jkollhom impatti negattivi potenzjalment serji fuq is-sigurtà għall-utenti u għall-kumpaniji fl-Unjoni kollha u l-infrastruttura kritika tal-Unjoni f'termini tal-integrità tad-data u tas-servizzi kif ukoll id-disponibbiltà tas-servizz. Din ir-restrizzjoni jenħtieġ li tkun ibbażata fuq valutazzjoni tar-riskju proporzjonata u miżuri ta' mitigazzjoni assoċjati kif definiti fil-politiki u fil-liġijiet tal-Unjoni.
- (18) Jenħtieġ li l-Kummissjoni tiżgura konsistenza, komplementarjetà u sinerġiji ġenerali mal-hidma tal-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni, b'mod partikolari l-Eurojust, l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali (FRA, European Union Agency for Fundamental Rights), l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għat-Tmexxija Operattiva ta' Sistemi tal-IT fuq Skala Kbira fl-Ispazju ta' Libertà, Sigurtà u Ġustizzja (eu-LISA, European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT Systems in the Area of Freedom, Security and Justice) u l-UPPE, u jenħtieġ li tqis il-hidma ta' atturi nazzjonali u internazzjonali oħra fl-oqsma koperti mill-Programm.
- (19) Sabiex tiġi żgurata l-allokkazzjoni effiċjenti tal-fondi mill-baġit ġenerali tal-Unjoni, hemm bżonn li jiġi żgurat li l-azzjonijiet kollha mwettqa taħt il-Programm ikollhom valur miżjud tal-Unjoni, jikkomplementaw l-azzjonijiet tal-Istati Membri u jkunu konsistenti ma' azzjonijiet oħra tal-Unjoni. Il-konsistenza, il-komplementarjetà u s-sinerġiji jenħtieġ li jiġu mfittxija b'mod partikolari ma' programmi ta' finanzjament li jappoġġaw oqsma ta' politika li huma interkonnessi mill-qrib, bħall-Pjanijiet ta' Shubija Nazzjonali u Reġjonali (stabbiliti bir-Regolament XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [Regolament dwar l-SNR]¹³), il-programm AgoraEU (stabbilit bir-Regolament XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [AgoraEU]¹⁴), u azzjonijiet esterni appoġġati mill-Ewropa Globali (stabbilita bir-Regolament XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁵).
- (20) Il-Programm jissostitwixxi l-programm stabbilit bir-Regolament (UE) 2021/693 għall-perjodu ta' programmazzjoni tal-2021-2027 li għalhekk jenħtieġ li jithassar.
- (21) F'konformità mal-Artikoli 1 u 2 tal-Protokoll Nru 22 dwar il-pożizzjoni tad-Danimarka, anness mat-TUE u mat-TFUE, id-Danimarka ma hijiex qiegħda tieġu sehem fl-adozzjoni ta' dan ir-Regolament u għalhekk ma hijiex marbuta bih jew soġġetta għall-applikazzjoni tiegħu.
- (22) F'konformità mal-Artikolu 3 tal-Protokoll Nru 21 dwar il-pożizzjoni tar-Renju Unit u l-Irlanda fir-rigward tal-ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja, anness mat-TUE u mat-TFUE, l-Irlanda nnotifikat, [, *permezz tal-ittra datata...*], ix-xewqa tagħha li tieġu sehem fl-adozzjoni u fl-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament.

¹³ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-Fond Ewropew għal koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali kif ukoll għall-agrikoltura u l-qasam rurali, għas-sajd u l-affarijiet marittimi, għall-prosperità u għas-sigurtà għall-perjodu 2028-2034 u li jemenda r-Regolament (UE) 2023/955 u r-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509, COM(2025) 565 final.

¹⁴ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-programm "AgoraEU" għall-perjodu 2028-2034, u li jhassar ir-Regolamenti (UE) 2021/692 u (UE) 2021/818, COM(2025) 550 final.

¹⁵ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-Ewropa Globali, COM/2025/551 final.

jew

F'konformità mal-Artikoli 1 u 2 tal-Protokoll Nru 21 dwar il-pożizzjoni tar-Renju Unit u l-Irlanda fir-rigward tal-ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja, anness mat-TUE u mat-TFUE, u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 4 ta' dak il-Protokoll, l-Irlanda ma hijiex qiegħda tiegħu sehem fl-adozzjoni ta' dan ir-Regolament u ma hijiex marbuta bih jew soġġetta għall-applikazzjoni tiegħu,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Suġġett

Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-Programm dwar il-Ġustizzja (il-“Programm”) u jistabbilixxi l-oġġettivi tal-Programm, il-baġit tiegħu għall-perjodu 2028-2034, il-forom tal-finanzjament tal-Unjoni, u r-regoli għall-għoti ta' dan il-finanzjament.

Artikolu 2

Definizzjoni

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, “gudikatura u persunal gudizzjarju” tfisser imħallfin, prosekuturi u membri tal-persunal tal-qorti u tal-uffiċċji tal-prosekuturi, kif ukoll kwalunkwe professjonist ieħor tal-ġustizzja assoċjat mas-sistemi tal-ġustizzja jew li b'xi mod ieħor jipparteċipa fl-amministrazzjoni tal-ġustizzja, irrispettivament mid-definizzjoni fid-dritt nazjonali, l-istatus legali jew l-organizzazzjoni interna, bħal avukati, nutara, uffiċjali gudizzjarji jew uffiċjali tal-infurzar, prattikanti fl-insolvenza, medjaturi, interpreti u tradutturi tal-qorti, esperti tal-qorti, persunal tal-habs u uffiċjali tal-probation.

Artikolu 3

Oġġettivi tal-programm

1. L-oġġettiv ġenerali tal-Programm huwa li jikkontribwixxi għall-iżvilupp ulterjuri ta' spazju tal-ġustizzja tal-Unjoni effiċjenti, inklużiv, reżiljenti u diġitalizzati, ibbażat fuq l-istat tad-dritt, ir-rikonoxximent reċiproku u l-fiduċja reċiproka, u b'hekk isaħħaħ ukoll id-demokrazija u l-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali, u jikkontribwixxi għat-tkabbir u l-kompetittività tal-Unjoni, kif ukoll għad-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja fil-livell tal-Unjoni.
2. Il-Programm għandu l-oġġettivi speċifiċi li ġejjin:
 - (a) li jiffacilita u jappoġġa l-kooperazzjoni gudizzjarja f'materji ċivili u kriminali, u li jippromwovi l-istat tad-dritt, b'mod partikolari l-indipendenza, il-kwalità u l-effiċjenza tas-sistemi tal-ġustizzja, inkluż permezz tat-titjib tar-rikonoxximent transfruntiera effettiv u l-infurzar tad-deċiżjonijiet gudizzjarji;
 - (b) li jippromwovi u jappoġġa t-taħriġ tal-gudikatura u tal-persunal gudizzjarju, bil-ħsieb li: jiġu promossi l-istat tad-dritt, id-drittijiet fundamentali u d-demokrazija; titrawwem kultura legali u gudizzjarja komuni; tiġi żgurata l-implimentazzjoni konsistenti u effettiva tal-istrumenti legali rilevanti tal-Unjoni; u jiġi pprovdut ambjent ta' appoġġ għad-diġitalizzazzjoni tal-kooperazzjoni gudizzjarja u tas-sistemi tal-ġustizzja.
 - (c) li jiffacilita u jappoġġa l-aċċess effettiv u nondiskriminatorju għall-ġustizzja għal kulhadd u għal rimedju effettiv, inkluż b'mezzi diġitali, billi jippromwovi proċeduri ċivili u kriminali effiċjenti u billi jippromwovi u jappoġġa d-drittijiet tal-vittmi kollha tal-kriminalità u d-drittijiet proċedurali tal-persuni suspettati u akkużati fi

proċedimenti kriminali kif ukoll tal-persuni mfittxija fi proċedimenti ta' Mandat ta' Arrest Ewropew.

Artikolu 4

Bagit

1. Il-pakkett finanzjarju indikattiv għall-implimentazzjoni tal-Programm għall-perjodu mill-1 ta' Jannar 2028 sal-31 ta' Diċembru 2034 hu stabbilit għal EUR 798 000 000 fi prezzijiet kurrenti.
2. L-appropriazzjonijiet jistgħu jiddaħhlu fil-bagitt tal-Unjoni lil hinn mill-2034 biex ikopru l-ispejjeż meħtieġa u biex jippermettu l-ġestjoni ta' azzjonijiet li ma jkunux tlestew sa tmiem il-Programm.
3. Il-pakkett finanzjarju msemmi fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu u l-ammonti tar-riżorsi addizzjonali msemmija fl-Artikolu 5 jistgħu jintużaw ukoll għal assistenza teknika u amministrattiva għall-implimentazzjoni tal-Programm, bħal attivitajiet preparatorji, tal-monitoraġġ, tal-kontroll, tal-awditjar u tal-evalwazzjoni, sistemi u pjattaformi tat-teknoloġija tal-informazzjoni korporattiva, attivitajiet ta' informazzjoni u komunikazzjoni, inkluża komunikazzjoni korporattiva dwar il-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni, u kull assistenza teknika u amministrattiva oħra jew spejjeż relatati mal-persunal imġarrba mill-Kummissjoni għall-ġestjoni tal-Programm.

Artikolu 5

Riżorsi addizzjonali

1. L-Istati Membri, l-istituzzjonijiet, il-korpi u l-aġenziji tal-Unjoni, pajjiżi terzi, organizzazzjonijiet internazzjonali, istituzzjonijiet finanzjarji internazzjonali jew partijiet terzi oħra, jistgħu jipprovdu kontribuzzjonijiet finanzjarji jew mhux finanzjarji addizzjonali għall-Programm. Il-kontribuzzjonijiet finanzjarji addizzjonali għandhom jikkostitwixxu dħul assenjat estern skont it-tifsira tal-Artikolu 21(2), il-punti (a), (d) jew (e) jew l-Artikolu 21(5) tar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509.
2. Riżorsi allokatil lill-Istati Membri taħt ġestjoni kondiviża jistgħu, fuq it-talba tagħhom, jitqiegħdu għad-dispożizzjoni tal-Programm. Il-Kummissjoni għandha timplimenta dawk ir-riżorsi direttament jew indirettament f'konformità mal-Artikolu 62(1), il-punt (a) jew (c) tar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509. Dawn għandhom ikunu addizzjonali għall-ammont imsemmi fl-Artikolu 4(1) ta' dan ir-Regolament. Dawk ir-riżorsi għandhom jintużaw għall-benefiċċju tal-Istat Membru kkonċernat. Jekk il-Kummissjoni ma tkunx daħlet f'impenn legali taħt ġestjoni diretta jew indiretta għal ammonti addizzjonali mqiegħda b'hekk għad-dispożizzjoni għall-Programm, l-ammonti mhux impenjati korrispondenti jistgħu, fuq talba tal-Istat Membru kkonċernat, jiġu ttrasferiti lura għal programm sors rispettiv wieħed jew aktar jew is-suċċessuri tagħhom.

Artikolu 6

Finanzjament alternattiv, ikkombinat u kumulattiv

1. Il-Programm għandu jiġi implimentat f'sinergija ma' programmi oħra tal-Unjoni. Anki azzjoni li tkun irċeviet kontribuzzjoni tal-Unjoni minn programm ieħor tista' tirċievi kontribuzzjoni taħt il-Programm. Ir-regoli tal-programm rilevanti tal-Unjoni għandhom japplikaw għall-kontribuzzjoni korrispondenti, jew inkella jista' jiġi applikat sett uniku ta' regoli għall-kontribuzzjonijiet kollha u jista' jiġi konkluż

impenn legali wiehed. Jekk il-kontribuzzjoni tal-Unjoni tkun ibbażata fuq il-kostijiet eliġibbli, l-appoġġ kumulattiv mill-baġit tal-Unjoni ma għandux jaqbeż it-total tal-kostijiet eliġibbli tal-azzjoni u jista' jiġi kkalkulat fuq bażi *pro rata* f'konformità mad-dokumenti li jistabbilixxu l-kundizzjonijiet għall-appoġġ.

2. Il-proċeduri ta' għoti skont il-Programm jistgħu jsiru b'mod kongunt b'ġestjoni diretta jew indiretta mal-Istati Membri, l-istituzzjonijiet, il-korpi u l-agenziji tal-Unjoni, il-pajjiżi terzi, l-organizzazzjonijiet internazzjonali, l-istituzzjonijiet finanzjarji internazzjonali jew partijiet terzi oħra ("shab fil-proċedura ta' għoti kongunta"), sakemm tkun żgurata l-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni. Tali proċeduri għandhom ikunu soġġetti għal sett uniku ta' regoli u jwasslu għall-konkluzjoni ta' impenn legali uniku. Għal dak l-għan, is-shab fil-proċedura ta' għoti kongunta jistgħu jqiegħdu r-riżorsi għad-dispożizzjoni tal-Programm f'konformità mal-Artikolu 5 ta' dan ir-Regolament, jew is-shab jistgħu jiġu fdati bl-implimentazzjoni tal-proċedura ta' għoti, fejn applikabbli, f'konformità mal-Artikolu 62(1), il-punt (c) tar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509. Għall-finijiet tal-Artikolu 153(3) tar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509, fil-proċeduri ta' għoti kongunti l-kumitat ta' evalwazzjoni jista' jkun parzjalment magħmul minn membri li huma rappreżentanti tas-shab f'dik il-proċedura.

Artikolu 7

Pajjiżi terzi assoċjati mal-Programm

1. Il-Programm jista' jinfetaħ għall-partecipazzjoni tal-pajjiżi terzi li ġejjin permezz ta' assoċjazzjoni sħiħa jew parzjali, f'konformità mal-oġġettivi stabbiliti fl-Artikolu 3 u f'konformità mal-ftehimiet internazzjonali rilevanti jew kwalunkwe deċiżjoni adottata fil-qafas ta' dawk il-ftehimiet u applikabbli għal:
 - (a) il-membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Hieles li jkunu membri taż-Zona Ekonomika Ewropea, kif ukoll mikrostatu Ewropej;
 - (b) il-pajjiżi aderenti, il-pajjiżi kandidati u dawk kandidati potenzjali;
 - (c) il-pajjiżi tal-Politika Ewropea tal-Viċinat;
 - (d) pajjiżi terzi oħra.
2. Il-ftehimiet ta' assoċjazzjoni għall-partecipazzjoni fil-Programmi:
 - (a) għandhom jiżguraw bilanċ ġust fir-rigward tal-kontribuzzjonijiet u l-benefiċċji tal-pajjiżi terzi li jkun qiegħed jipparteċipa fil-Programm;
 - (b) għandhom jistabbilixxu l-kundizzjonijiet tal-partecipazzjoni fil-Programm, inkluż il-kalkolu tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji, li jikkonsistu f'kontribuzzjoni operazzjonali u tariffa ta' partecipazzjoni, għal programm u l-kostijiet amministrattivi ġenerali tiegħu;
 - (c) ma għandhomx jagħtu lill-pajjiżi terzi xi setgħa ta' teħid ta' deċiżjonijiet fil-Programm;
 - (d) għandhom jigarantixxu d-drittijiet tal-Unjoni li tiżgura ġestjoni finanzjarja tajba u li tħares l-interessi finanzjarji tagħha;
 - (e) għandhom, fejn rilevanti, jiżguraw il-protezzjoni tas-sigurtà u l-interessi tal-ordni pubbliku tal-Unjoni.

Għall-finijiet tal-ewwel subparagrafu, il-punt (d), il-pajjiżi terzi għandu jagħti d-drittijiet u l-aċċess meħtieġa skont ir-Regolamenti (UE, Euratom) 2024/2509 u (UE, Euratom) 883/2013,

u jiggarrantixxi li d-deċiżjonijiet ta' infurzar li jimponu obbligu pekunarju abbażi tal-Artikolu 299 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, kif ukoll is-sentenzi u d-digriet tal-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropea, ikunu infurzabbli.

Artikolu 8

Implimentazzjoni u forom ta' finanzjament tal-Unjoni

1. Il-Programm għandu jiġi implimentat f'konformità mar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509, taht ġestjoni diretta jew taht ġestjoni indiretta mal-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 62(1), il-punt (c) ta' dak ir-Regolament.
2. Il-finanzjament mill-Unjoni jista' jingħata fi kwalunkwe forma f'konformità mar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509, b'mod partikolari għotjiet, akkwist u donazzjonijiet mhux finanzjarji.
3. Meta l-finanzjament tal-Unjoni jingħata fil-forma ta' għotja, il-finanzjament għandu jingħata bħala finanzjament mhux marbut mal-kostijiet jew, meta meħtieġ, għażliet ta' kostijiet issimplifikati, f'konformità mar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509. Il-finanzjament jista' jingħata fil-forma ta' rimborż reali tal-kostijiet eliġibbli, biss meta l-oġettivi ta' azzjoni ma jkunux jistgħu jintlaħqu mod ieħor.
4. Għall-finijiet tal-Artikolu 153(3) tar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509, il-kumitat tal-evalwazzjoni jista' jkun magħmul parzjalment jew kompletament minn esperti esterni indipendenti.

Artikolu 9

Eliġibbiltà

1. Għandhom jiġu stabbiliti kriterji tal-eliġibbiltà biex jappoġġaw l-ilhuq tal-oġettivi stabbiliti fl-Artikolu 3 ta' dan ir-Regolament, f'konformità mar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509 u għandhom japplikaw għall-proċeduri ta' għoti kollha skont il-Programm.
2. Fi proċeduri ta' għoti taht ġestjoni diretta u indiretta, waħda jew aktar mill-entitajiet legali li ġejjin jistgħu jkunu eliġibbli biex jirċievu finanzjament mill-Unjoni:
 - (a) l-entitajiet stabbiliti fi Stat Membru;
 - (b) l-entitajiet stabbiliti f'pajjiż terz assoċjat;
 - (c) l-organizzazzjonijiet internazzjonali;
 - (d) entitajiet oħra stabbiliti f'pajjiżi terzi mhux assoċjati, sa fejn il-finanzjament ta' tali entitajiet ikun essenzjali għall-implimentazzjoni tal-azzjoni u jikkontribwixxi għall-oġettivi stabbiliti fl-Artikolu 3.
3. Minbarra l-Artikolu 168(2) u (3) tar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509, il-pajjiżi terzi assoċjati msemmija fl-Artikolu 7(1) ta' dan ir-Regolament jistgħu, meta jkun rilevanti, jipparteċipaw fi kwalunkwe mekkaniżmu tal-akkwist stabbilit fl-Artikolu 168(2) u (3) tar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509 u jibbenefikaw minnu. Ir-regoli applikabbli għall-Istati Membri għandhom jiġu applikati, *mutatis mutandis*, għall-pajjiżi terzi assoċjati parteċipanti.
4. Il-proċeduri ta' għoti li jaffettwaw is-sigurtà jew l-ordni pubbliku, b'mod partikolari fir-rigward tal-assi u tal-interessi strateġiċi tal-Unjoni jew tal-Istati Membri tagħha, għandhom ikunu ristretti f'konformità mal-Artikolu 136 tar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509. F'konformità mal-Artikolu 136 tar-Regolament (UE, Euratom)

2024/2509, għandhom japplikaw restrizzjonijiet tal-eligibbiltà għall-fornituri b'riskju għoli, f'konformità mad-dritt tal-Unjoni, għal raġunijiet ta' sigurtà.

5. Il-programm ta' hidma msemmi fl-Artikolu 110 tar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509, is-sejhiet għal proposti u s-sejhiet għal offerti jistgħu jispeċifikaw ulterjorment il-kriterji ta' eligibbiltà stabbiliti f'dan ir-Regolament jew jistabbilixxu kriterji ta' eligibbiltà addizzjonali għal azzjonijiet speċifiċi.
6. Għotja operattiva tista' tingħata mingħajr sejha għal proposti lin-Network Ewropew tat-Taħriġ Ġudizzjarju (EJTN, European Judicial Training Network) biex tkopri n-nefqa assoċjata mal-programm ta' hidma permanenti tiegħu.

Artikolu 10

Programm ta' hidma

Il-Programm għandu jiġi implimentat permezz tal-programmi ta' hidma msemmijin fl-Artikolu 110 tar-Regolament (UE, Euratom) 2024/2509.

Artikolu 11

Thassir

Ir-Regolament (UE) 2021/693 jiġihassar b'effett mill-1 ta' Jannar 2028.

Artikolu 12

Dispożizzjonijiet tranżizzjonali

1. Dan ir-Regolament ma għandux jaffettwa t-tkomplija jew il-modifika tal-azzjonijiet mibdija skont ir-Regolament (UE) 2021/693, li għandhom ikomplu japplikaw għall-azzjonijiet ikkonċernati sal-għeluq tagħhom.
2. Il-pakkett finanzjarju għall-Programm jista' jkopri wkoll l-ispejjeż tal-assistenza teknika u amministrattiva meħtieġa biex tiġi żgurata t-tranżizzjoni bejn il-Programm u l-miżuri adottati skont ir-Regolament (UE) 2021/693.

Artikolu 13

Dhul fis-seħh u applikazzjoni

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħh fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Għandu japplika mill-1 ta' Jannar 2028.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri f'konformità mat-Trattati.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Parlament Ewropew
Il-President

Għall-Kunsill
Il-President

DIKJARAZZJONI FINANZJARJA U DIGITALI LEĠIŻLATTIVA

1.	QAFAS TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA	2
1.1.	Titolu tal-proposta/tal-inizjattiva	2
1.2.	Qasam/Oqsma ta' politika kkonċernat(i)	2
1.3.	Objettiv(i)	2
1.3.1.	Objettiv(i) ġenerali	2
1.3.2.	Objettiv(i) speċifiku/speċifiċi	2
1.3.3.	Riżultat(i) u impatt mistennija	3
1.3.4.	Indikaturi tal-prestazzjoni	4
1.4.	Il-proposta/L-inizjattiva hija relatata ma':	4
1.5.	Raġunijiet għall-proposta/għall-inizjattiva	4
1.5.1.	Rekwiżit(i) li jrid(u) jiġi/u ssodisfat(i) fuq terminu qasir jew twil inkluża kronoloġija dettaljata għat-tnedija tal-implimentazzjoni tal-inizjattiva	4
1.5.2.	Valur miżjud tal-involvement tal-UE (dan jista' jirriżulta minn fatturi differenti, pereż. gwadanji mill-koordinazzjoni, ċertezza legali, aktar effettività jew komplementarjetajiet). Għall-finijiet ta' din it-taqsim, "valur miżjud tal-involvement tal-UE" huwa l-valur li jirriżulta mill-azzjoni tal-UE, li huwa addizzjonali għall-valur li kieku kien jinholoq mill-Istati Membri waħedhom.	5
1.5.3.	Tagħlimiet meħuda minn esperjenzi simili fl-imġhoddi	6
1.5.4.	Kompatibbiltà mal-Qafas Finanzjarju Pluriennali u sinerġiji possibbli ma' strumenti xierqa oħra	6
1.5.5.	Valutazzjoni tal-għażliet differenti ta' finanzjament disponibbli, inkluż l-ambitu għar-riallokazzjoni	7
1.6.	Durata tal-proposta/tal-inizjattiva u tal-impatt finanzjarju tagħha	8
1.7.	Metodu/i ta' implimentazzjoni tal-baġit ippjanat(i)	8
2.	MIZURI TA' ĠESTJONI	10
2.1.	Regoli ta' monitoraġġ u ta' rapportar	10
2.2.	Sistema/i ta' ġestjoni u ta' kontroll	10
2.2.1.	Ġustifikazzjoni tal-metodu/i tal-implimentazzjoni tal-baġit, tal-mekkaniżmu/i għall-implimentazzjoni tal-finanzjament, tal-modalitajiet ta' pagament u tal-istrategija ta' kontroll proposta	10
2.2.2.	Informazzjoni dwar ir-riskji identifikati u s-sistema/i ta' kontroll intern stabbilita/i għall-mitigazzjoni tagħhom	10
2.2.3.	Stima u ġustifikazzjoni tal-kosteffettività tal-kontrolli (proporzjon bejn il-kostijiet tal-kontroll u l-valur tal-fondi relatati ġestiti) u valutazzjoni tal-livelli mistennija tar-riskju ta' errur (mal-ħlas u fl-għeluq)	11
2.3.	Mizuri għall-prevenzjoni ta' frodi u ta' irregolaritajiet	11

3.	IMPATT FINANZJARJU STMAT TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA...	12
3.1.	Intestatura/i tal-qafas finanzjarju pluriennali u l-linja/i baġitarja/i tan-nefqa affettwata/i.....	12
3.2.	Impatt finanzjarju stmat tal-proposta fuq l-appropriazzjonijiet	13
3.2.1.	Sommarju tal-impatt stmat fuq l-appropriazzjonijiet operazzjonali	13
3.2.1.1.	Appropriazzjonijiet f' miljuni ta' EUR tal-baġit ivvutat (għal tliet pożizzjonijiet deċimali).....	13
3.2.2.	Output stmat iffinanzjat mill-appropriazzjonijiet operazzjonali (din it-taqsimma ma għandhiex timtela mill-aġenziji decentralizzati).....	15
3.2.3.	Sommarju tal-impatt stmat fuq l-appropriazzjonijiet amministrattivi	17
3.2.3.1.	Appropriazzjonijiet mill-baġit ivvutat.....	17
3.2.3.2.	Appropriazzjonijiet minn dħul assenjat estern (NA)	17
3.2.4.	Rekwiziti stmati ta' riżorsi umani	18
3.2.4.1.	Ifffinanzjati mill-baġit ivvutat	18
3.2.4.2.	Ifffinanzjati minn dħul assenjat estern (NA).....	19
3.2.5.	Harsa ġenerali lejn l-impatt stmat fuq l-investimenti relatati mat-teknoloġija diġitali	21
4.	DIMENSJONIJIET DIĠITALI	23
4.1.	Rekwiziti ta' rilevanza diġitali	23
4.2.	Data	25
4.3.	Soluzzjonijiet diġitali	27
4.4.	Valutazzjoni tal-interoperabbiltà.....	30
4.5.	Mizuri li jappoġġaw l-implimentazzjoni diġitali	30

1. QAFAS TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

1.1. Titolu tal-proposta/tal-inizjattiva

Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jstabbilixxi l-Programm dwar il-Ġustizzja u li jhassar ir-Regolament (UE) Nru 2021/693 għall-perjodu 2028-2034.

1.2. Qasam/Oqsma ta' politika kkonċernat(i)

Il-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili u kriminali, it-taħriġ ġudizzjarju, l-aċċess għall-ġustizzja, l-istat tad-dritt, id-drittijiet fundamentali.

1.3. Objettiv(i)

1.3.1. Objettiv(i) ġenerali

Il-Programm għandu l-objettiv ġenerali li jikkontribwixxi għall-iżvilupp ulterjuri ta' spazju tal-ġustizzja tal-Unjoni effiċjenti, inklużiv, reżiljenti u diġitalizzat, ibbażat fuq l-istat tad-dritt, ir-rikonossiment reċiproku u l-fiducja reċiproka, u b'hekk isaħħah ukoll id-demokrazija u l-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali, u jikkontribwixxi għat-tkabbir u l-kompetittività tal-Unjoni kif ukoll għad-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja fil-livell tal-Unjoni.

1.3.2. Objettiv(i) speċifiku/speċifiċi

Il-Programm se jkollu l-objettivi speċifiċi li ġejjin:

Objettiv speċifiku Nru 1:

Li jiffaċilita u jappoġġa l-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili u kriminali, u li jippromwovi l-istat tad-dritt, b'mod partikolari l-indipendenza, il-kwalità u l-effiċjenza tas-sistemi tal-ġustizzja, inkluż permezz tat-titjib tar-rikonossiment transfruntiera effettiv u l-infurzar tad-deċiżjonijiet ġudizzjarji.

Objettiv speċifiku Nru 2:

Li jippromwovi u jappoġġa t-taħriġ tal-ġudikatura u tal-persunal ġudizzjarju, bil-ħsieb li: jiġu promossi l-istat tad-dritt, d-drittijiet fundamentali u d-demokrazija; titrawwem kultura legali u ġudizzjarja komuni; tiġi żgurata l-implimentazzjoni konsistenti u effettiva tal-istrumenti legali rilevanti tal-Unjoni; u jiġi pprovdut ambjent ta' appoġġ għad-diġitalizzazzjoni tas-sistemi tal-kooperazzjoni ġudizzjarja u tal-ġustizzja.

Objettiv speċifiku Nru 3:

Li jiffaċilita u jappoġġa l-aċċess effettiv u nondiskriminatorju għall-ġustizzja għal kulhadd u rimedju effettiv, inkluż b'mezzi diġitali, billi jippromwovi proċeduri ċivili u kriminali effiċjenti u billi jippromwovi u jappoġġa d-drittijiet tal-vittmi kollha tal-kriminalità u d-drittijiet proċedurali tal-persuni suspettati u akkużati fi proċedimenti kriminali kif ukoll tal-persuni mfittxija fi proċedimenti ta' Mandat ta' Arrest Ewropew.

1.3.3. Riżultat(i) u impatt mistennija

Speċifika l-effetti li l-proposta/l-inizjattiva jenħtieġ li jkollha fuq il-benefiċjarji/il-gruppi fil-mira.

- Kapaċità akbar - inkluża l-kapaċità diġitali - tal-prattikanti, tal-qrati u tal-awtoritajiet nazzjonali biex jindirizzaw kwistjonijiet relatati mal-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili u kriminali u biex jimplementaw strumenti tal-UE dwar il-liġi ċivili u l-liġi proċedurali ċivili, kif ukoll dwar il-liġi kriminali u l-liġi proċedurali kriminali;
- Kooperazzjoni transfruntiera u fiduċja reċiproka mtejba bejn l-awtoritajiet ġudizzjarji responsabbli għall-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili, kummerċjali u kriminali, u kooperazzjoni u koordinazzjoni mtejba bejn dawn l-awtoritajiet u aġenziji u istituzzjonijiet responsabbli oħra fl-UE kollha;
- Aċċellerazzjoni tal-proċedimenti fir-rigward tal-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili u kriminali;
- Sitwazzjoni mtejba ta' persuni soġġetti għal miżuri fil-qasam tal-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji kriminali, tishih tar-riabilitazzjoni soċjali u r-riintegrazzjoni tagħhom, tnaqqis tar-riskji ta' ksur tad-drittijiet fundamentali tagħhom;
- Kapaċità u viżibbiltà mtejba tan-Networks fil-livell tal-UE attivi fl-oqsma tat-taħriġ ġudizzjarju, l-aċċess għall-ġustizzja u l-kooperazzjoni ġudizzjarja;
- Promozzjoni mtejba tal-istat tad-dritt, l-indipendenza u l-imparzjalità tal-ġudikatura, inkluż billi jiġu appoġġati l-isforzi biex tittejjeb l-effettività tas-sistemi tal-ġustizzja nazzjonali, b'mod partikolari permezz tal-ġbir ta' informazzjoni dwar is-sitwazzjoni tal-istat tad-dritt fil-livell nazzjonali, il-ġbir ta' data dwar l-indipendenza, il-kwalità u l-effiċjenza tas-sistemi tal-ġustizzja nazzjonali, il-promozzjoni u r-rispett tal-istandards Ewropej u l-aħjar prattiki f'dawn l-oqsma;
- Kooperazzjoni msaħħa u skambju ta' informazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti, in-networks Ewropej, l-NGOs u/jew l-organizzazzjonijiet professjonali fir-rigward tad-drittijiet ta' persuni suspettati jew akkużati b'reat u ta' vittmi ta' reat;
- Tnaqqis fir-riskji ta' ksur tad-drittijiet għal proċess ġust;
- Iffacilitar tal-kooperazzjoni fir-rigward ta' forum ta' kriminalità serja, bħall-korruzzjoni, it-terroriżmu u l-kriminalità ambjentali;
- Sensibilizzazzjoni u għarfien pubbliċi mtejba, anki fost dawk li jfasslu l-politika rilevanti, dwar id-drittijiet proċedurali tal-persuni suspettati u akkużati u d-drittijiet tal-vittmi kemm fil-livell tal-UE kif ukoll f'dak nazzjonali;
- Sensibilizzazzjoni u għarfien akbar dwar l-użu ta' għodod diġitali u tal-IA fi proċedimenti kriminali (b'mod partikolari l-użu tat-teknoloġija tal-vidjokonferenzi) u l-impatt tagħha (opportunitajiet u riskji) fuq id-drittijiet proċedurali tal-persuni suspettati u akkużati u d-drittijiet tal-vittmi kemm fil-livell tal-UE kif ukoll f'dak nazzjonali;
- Sensibilizzazzjoni u għarfien akbar dwar il-htigijiet speċifiċi tal-vittmi l-aktar vulnerabbli tar-reati, inklużi l-vittmi tat-terroriżmu, u l-persuni suspettati u akkużati l-aktar vulnerabbli;
- Għarfien imtejjeb dwar ir-rimedji legali disponibbli għall-vittmi f'każ ta' ksur tad-drittijiet tagħhom kif ukoll dwar l-isfidi u l-benefiċċji għall-vittmi relatati mad-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja;
- Servizzi ta' appoġġ imtejba għall-vittmi;

- Għarfien imsaħħaħ tad-dritt ċivili tal-UE, tad-dritt kummerċjali, tad-dritt kriminali u tal-istrumenti relatati mad-drittijiet fundamentali (inkluż dwar il-kamp ta' applikazzjoni tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE u dwar ir-rimedji eżistenti) fost il-professjonisti tal-ġustizzja;
- Żieda fil-“Kapaċità diġitali” tal-professjonisti tal-ġustizzja biex jużaw għodod u infrastrutturi diġitali b'mod effettiv, jitrattaw l-impatt tad-diġitalizzazzjoni fuq il-proċedimenti tal-qorti u d-drittijiet proċedurali u japplikaw għodod ta' kooperazzjoni transfruntiera;
- Żieda fiċ-ċertezza legali għaċ-ċittadini u għan-negozji.

1.3.4. Indikaturi tal-prestazzjoni

Speċifika l-indikaturi għall-monitoraġġ tal-progress u tal-kisbiet.

L-indikaturi tal-output u tar-riżultati għall-fini tal-monitoraġġ tal-progress u tal-kisbiet ta' dan il-Programm se jikkorrispondu għall-indikaturi komuni previsti skont ir-Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [ir-Regolament dwar il-Prestazzjoni]¹.

1.4. Il-proposta/L-inizjattiva hija relatata ma':

- azzjoni ġdida
- azzjoni ġdida b'segwitu għal proġett pilota/azzjoni preparatorja²
- l-estensjoni ta' azzjoni eżistenti
- fużjoni jew ridirezzjonar ta' azzjoni waħda jew aktar lejn azzjoni oħra/ġdida

1.5. Raġunijiet għall-proposta/għall-inizjattiva

1.5.1. *Rekwiżit(i) li jrid(u) jiġi(u) ssodisfat(i) fuq terminu qasir jew twil inkluża kronoloġija dettaljata għat-tnedija tal-implimentazzjoni tal-inizjattiva*

Billi l-leġiżlazzjoni hija għodda ewlenija għall-implimentazzjoni tal-oġġettivi tal-Unjoni fil-qasam tal-ġustizzja, hemm bżonn li din tiġi kkomplementata minn mezzi oħra. F'dan il-kuntest, il-finanzjament għandu rwol importanti x'jaqdi biex itejjeb l-effettività tal-leġiżlazzjoni billi jżid l-għarfien, is-sensibilizzazzjoni u l-kapaċità tal-professjonisti tal-ġustizzja u ta' partijiet ikkonċernati ewlenin oħra, billi jappoġġa, pereżempju:

- it-tixrid ta' informazzjoni u s-sensibilizzazzjoni, inkluż l-appoġġ għal kampanji nazzjonali u Ewropej biex in-nies jiġu infurmati dwar id-drittijiet tagħhom u l-fora għal diskussjoni għall-partijiet ikkonċernati biex jissahħaħ l-għarfien tal-Programm u t-trasferibbiltà tar-riżultati tiegħu;
- it-taħriġ, l-iskambji u l-bini tal-kapaċità għall-ġudikatura u għall-persunal ġudizzjarju u għal Prattikanti oħra u għall-awtoritajiet nazzjonali rilevanti, biex jiġu mghammra bl-għodod biex id-drittijiet u l-politiki tal-Unjoni jiġu implimentati b'mod effettiv.

Il-finanzjament għandu wkoll rwol ċentrali fil-promozzjoni tal-kooperazzjoni fuq il-livell transnazzjonali u fl-iżvilupp tal-fiduċja reċiproka, permezz ta', pereżempju:

¹ Il-Proposta għal Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi qafas ta' traċċar u ta' prestazzjoni tan-nefqa baġitarja u regoli orizzontali oħra għall-programmi u għall-attivitajiet tal-Unjoni, COM/2025/545 final.

² Kif imsemmija fl-Artikolu 58(2), il-punt (a) jew (b) tar-Regolament (UE) 2024/2509.

- l-iżvilupp u t-tiżni tal-kapaċità ta' networks ewlenin fil-livell Ewropew, ta' assoċjazzjonijiet ġudizzjarji fil-livell Ewropew u ta' fornituri ta' taħriġ ġudizzjarju fil-livell Ewropew biex jassistu fit-tnejn ta' inizjattivi futuri fl-oqsma koperti mill-Programm, kif ukoll biex jipromwovu l-implimentazzjoni konsistenti ta' tagħhom fl-Ewropa kollha;

- il-kooperazzjoni transfruntiera dwar l-infurzar u l-koordinazzjoni ta' azzjonijiet nazzjonali oħra biex jiġi mmassimizzat u approfondit l-impatt tal-azzjonijiet fil-livell tal-Unjoni;

- l-interoperabbiltà transfruntiera tas-sistemi u l-applikazzjonijiet billi jintużaw u jinżammu tekniki u teknoloġiji innovattivi, b'mod partikolari dawk digitali.

Barra minn hekk, il-finanzjament għandu jappoġġa wkoll, pereżempju:

- Ir-riċerka, l-istudji, l-istħarriġ, l-evalwazzjonijiet, il-valutazzjonijiet tal-impatt, l-attivitajiet analitiċi, ta' monitoraġġ u attivitajiet oħra ta' appoġġ li dejjem jippermettu li jiġu aġġornati dwar titjib u sfidi ġodda fil-prattika. Ir-riżultati ta' dawn l-attivitajiet imbagħad se jikkontribwixxu għall-iżvilupp u għall-implimentazzjoni tal-politiki tal-Unjoni u jiżguraw li dawn ikunu msejsa fuq il-provi, li jkunu mmirati tajjeb u li jkunu strutturati tajjeb.

Il-Programm se jikkontribwixxi għall-indirizzar ta' sfidi transnazzjonali komuni billi jqis in-natura u l-isfidi speċifiċi tal-oqsma ta' politika differenti, il-gruppi fil-mira differenti ta' tagħhom u l-ħtiġijiet partikolari ta' tagħhom. Billi tlaqqa' flimkien l-appoġġ f'dawn l-oqsma, l-Unjoni se tkun mgħammra aħjar biex tindirizza prijoritajiet ta' politika rikorrenti kif ukoll dawk ġodda u emergenti.

Il-Programm se jippubblika kull sena madwar erba' sejhiet għal proposti (inklużi sejhiet għal għotjiet operattivi) u se jappoġġa xi attivitajiet ta' ġestjoni indiretta ma' organizzazzjonijiet internazzjonali. Xi sejhiet se jkunu biennali. Minbarra dan, il-Programm se jwettaq xi azzjonijiet permezz ta' kuntratti wara l-akkwist pubbliku. It-tipi ta' attivitajiet iffinanzjati jistgħu jinkludu, pereżempju: konferenzi, laqgħat ta' esperti, laqgħat ta' kumitati b'appoġġ għall-implimentazzjoni ta' atti leġislattivi tal-UE, seminars, komunikazzjoni, informazzjoni u attivitajiet ta' viżibbiltà; l-iżvilupp ta' materjal ta' taħriġ u l-iżvilupp u l-manutenzjoni ta' pjattaformi u sistemi tal-IT; sħarriġiet, studji u valutazzjonijiet tal-impatt.

Dawn l-attivitajiet kollha se jiġu implimentati tul il-perjodu kollu bejn l-2028 u l-2034. Huwa diffiċli li tiġi stabbilita tnedija preċiża f'dan l-istadju, peress li l-Programm ġie maħsub biex jibqa' flessibbli biżżejjed biex jadatta għal prijoritajiet u ħtiġijiet emergenti ġodda.

1.5.2. *Valur miżjud tal-involviment tal-UE (dan jista' jirriżulta minn fatturi differenti, pereż. gwadanji mill-koordinazzjoni, ċertezza legali, aktar effettività jew komplementarjetajiet). Għall-finijiet ta' din it-taqsima, "valur miżjud tal-involviment tal-UE" huwa l-valur li jirriżulta mill-azzjoni tal-UE, li huwa addizzjonali għall-valur li kieku kien jinħoloq mill-Istati Membri waħedhom.*

Raġunijiet għall-azzjoni fil-livell tal-UE (ex ante)

Minkejja l-progress, l-UE tkompli tiffaċċja sfidi kbar tal-ġustizzja transfruntiera li jirrikjedu azzjoni kkoordinata. Il-Programm dwar il-Ġustizzja jibqa' rilevanti ħafna u jhalli impatt, u jgħin lill-Istati Membri jzommu l-valuri u d-drittijiet fundamentali tal-UE. Mingħajr appoġġ fil-livell tal-UE, ir-rispons nazzjonali jkun frammentat, ineffiċjenti u mhux uniformi, speċjalment f'oqsma bħat-taħriġ ġudizzjarju, l-aċċess

għall-gustizzja u d-diġitalizzazzjoni. Il-finanzjament tal-UE jippermetti soluzzjonijiet kongunti, kooperazzjoni legali u interoperabbiltà tas-sistemi tal-gustizzja, li minnhom jibbenefikaw b'mod partikolari l-Istati Membri iżgħar. Dan jgħin ukoll biex jingħalqu l-lakuni nazzjonali, jiġu sostnuti n-networks legali fl-UE kollha u tinbena kultura legali Ewropea komuni. Il-Programm dwar il-Gustizzja huwa vitali biex jappoġġa lill-OSĊ li jaħdmu fil-qasam tal-aċċess għall-gustizzja u tal-proġetti transnazzjonali li ma setgħux jitwettqu mod ieħor. L-azzjoni tal-UE tiżgura standards uniformi, tippromwovi aċċess ġust għall-gustizzja, issaħħaħ is-Suq Uniku u ssaħħaħ il-kompetittività billi tnaqqas l-inċertezza legali. Hija kruċjali wkoll biex tappoġġa l-proċess ta' tkabbir tal-UE u li tiżgura l-koerenza bejn il-politiki tal-gustizzja interni u esterni, u b'hekk issaħħaħ ir-rwol tal-UE globalment u tissalvagwardja l-ordinament ġuridiku tagħha.

Valur miżjud tal-UE li mistenni jiġi ġġenerat (*ex post*)

Il-kollaborazzjoni u n-networking bejn il-partijiet ikkonċernati se jwasslu għat-tixrid tal-aħjar prattiki, b'mod partikolari approċċi innovattivi u integrati fi Stati Membri differenti. Il-partecipanti fl-attivitajiet iffinanzjati mill-Programm imbagħad se jaġixxu bħala multiplikaturi fl-attivitajiet professjonali rispettivi tagħhom fl-Istat Membru tagħhom. L-intervent tal-Unjoni Ewropea jippermetti li dawn l-attivitajiet jiġu segwiti b'mod konsistenti fl-Unjoni kollha u dan iġib miegħu l-ekonomiji ta' skala.

1.5.3. Tagħlimiet meħuda minn esperjenzi simili fl-imġhoddi

L-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu tal-Programm dwar il-Gustizzja tal-2021-2027 uriet li l-Programm ikompli jsaħħaħ b'mod effettiv il-kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera u l-fiduċja reċiproka fost l-Istati Membri kif ukoll it-taħriġ ġudizzjarju u l-aċċess għall-gustizzja għal gruppi vulnerabbli. Il-Programm qiegħed jippromwovi wkoll dejjem aktar id-diġitalizzazzjoni, u b'hekk itejjeb l-aċċess għall-informazzjoni legali u l-immodernizzar tal-ġhodod ta' kooperazzjoni ġudizzjarja. L-evalwazzjoni kkonfermat l-effettività kumplessiva tal-Programm u l-validità tal-obiettivi mmirati tiegħu, iżda ġew identifikati xi aspetti għal titjib, b'mod partikolari: il-baġit limitat jillimita l-kapaċità tal-Programm li jissodisfa l-ħtiġijiet diġitali li qegħdin jikbru; l-għarfien għadu mhux uniformi, b'OSĊ anqas informati mill-awtoritajiet pubbliċi u l-Programm huwa anqas magħruf f'xi pajjiżi. Barra minn hekk, xi benefiċjarji jkomplu jesperjenzaw sfidi bil-proċedura tal-applikazzjoni u r-rekwiżiti tar-rapportar.

1.5.4. Kompatibbiltà mal-Qafas Finanzjarju Pluriennali u sinerġiji possibbli ma' strumenti xierqa oħra

L-inizjattiva hija parti mill-proposta tal-Qafas Finanzjarju Pluriennali għall-2028-2034.

Il-Programm se jfittex sinerġiji, konsistenza u komplementarjetajiet ma' strumenti oħra tal-Unjoni li jappoġġaw oqsma ta' politika li huma interkonnessi mill-qrib, bħall-programm AgoraEU u l-programmi fl-oqsma tal-ażil, il-migrazzjoni u l-integrazzjoni, il-ġestjoni tal-fruntieri u s-sigurtà interna, il-konsumaturi, l-impjiegi, l-edukazzjoni, l-inklużjoni soċjali, ir-riċerka u l-innovazzjoni. Se tiġi mfittxija l-kooperazzjoni kemm mal-azzjonijiet esterni appoġġati mill-Ewropa Globali kif ukoll mal-Pjanijiet ta' Sħubija Nazzjonali u Reġjonali għal dak li jikkonċerna r-riformi ġudizzjarji u d-diġitalizzazzjoni tas-sistemi tal-gustizzja nazzjonali. Se tiġi evitata d-duplikazzjoni ma' attivitajiet taħt dawn il-programmi l-oħra.

1.5.5. *Valutazzjoni tal-għażliet differenti ta' finanzjament disponibbli, inkluż l-ambitu għar-riallokazzjoni*

Mhux applikabbli.

1.6. Durata tal-proposta/tal-inizjattiva u tal-impatt finanzjarju tagħha

durata limitata

b'effett mill-01/01/2028 sal-31/12/2034

impatt finanzjarju mill-2028 sal-2034 għall-appropriazzjonijiet ta' impenn u mill-2028 sal-2034 għall-appropriazzjonijiet ta' pagament.

durata mhux limitata

Implimentazzjoni b'perjodu ta' tnedija minn SSSS sa SSSS, segwita minn operazzjoni fuq skala sħiħa.

1.7. Metodu/i ta' implimentazzjoni tal-baġit ippjanat(i)³

Ġestjoni diretta mill-Kummissjoni

mid-dipartimenti tagħha, inkluż mill-persunal tagħha fid-delegazzjonijiet tal-Unjoni;

mill-aġenziji eżekuttivi

Ġestjoni kondiviza mal-Istati Membri

Ġestjoni indiretta billi jiġu fdati kompiti ta' implimentazzjoni tal-baġit:

lill-pajjiżi terzi jew lill-korpi nnominati minnhom

lill-organizzazzjonijiet internazzjonali u l-aġenziji tagħhom (eż. KtE, OECD, UNESCO...)

lill-Bank Ewropew tal-Investment u lill-Fond Ewropew tal-Investment

lill-korpi msemmija fl-Artikolu 70 u 71 tar-Regolament (UE) 2024/2509)

lill-korpi tad-dritt pubbliku (eż. korpi vvalutati skont il-Pilastru)

lill-korpi rregolati bil-liġi privata b'missjoni ta' servizz pubbliku sakemm dawn ikollhom garanziji finanzjarji adegwati (eż. korpi vvalutati skont il-Pilastru)

lill-korpi rregolati bil-liġi privata ta' Stat Membru li jkunu fdati bl-implimentazzjoni ta' sħubija pubblika-privata u li jkollhom garanziji finanzjarji adegwati (eż. korpi vvalutati skont il-Pilastru)

lill-korpi jew lill-persuni fdati bl-implimentazzjoni ta' azzjonijiet speċifiċi fil-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni skont it-Titolu V tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea, u identifikati fl-att bażiku rilevanti

lill-korpi stabbiliti fi Stat Membru, irregolati mid-dritt privat ta' Stat Membru jew mid-dritt tal-Unjoni u eliġibbli biex jiġu fdati, f'konformità mar-regoli speċifiċi għas-settur, bl-implimentazzjoni ta' fondi tal-Unjoni jew ta' garanziji baġitarji, sa fejn tali korpi jkunu kkontrollati minn korpi tad-dritt pubbliku jew minn korpi rregolati mid-dritt privat b'missjoni ta' servizz pubbliku, u jkunu pprovduti b'garanziji finanzjarji adegwati fil-forma ta' responsabbiltà *in solidum* mill-korpi kontrollanti jew b'garanziji finanzjarji ekwivalenti u li jistgħu, għal kull azzjoni, ikunu limitati għall-ammont massimu tal-appoġġ tal-Unjoni.

³ Dettalji dwar il-metodi ta' implimentazzjoni tal-baġit u r-referenzi għar-Regolament Finanzjarju jistgħu jinstabu fuq is-sit tal-BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

Kummenti

Il-Programm se jiġi implimentat taħt ġestjoni diretta kif ukoll taħt ġestjoni indiretta permezz ta' organizzazzjonijiet internazzjonali (eż. KtE, UNESCO, OECD...)

2. MIŻURI TA' ĠESTJONI

2.1. Regoli ta' monitoraġġ u ta' rapportar

Din l-inizjattiva se tiġi mmonitorjata permezz tal-qafas ta' prestazzjoni għall-baġit tal-2028-2034 stabbilit skont ir-Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [ir-Regolament dwar il-Prestazzjoni]. Il-qafas ta' prestazzjoni jistabbilixxi wkoll ir-regoli għall-evalwazzjonijiet, li għandhom jitwettqu f'konformità mal-Linji Gwida tal-Kummissjoni għal Regolamentazzjoni Aħjar u se jkunu bbażati fuq indikaturi rilevanti għall-objettivi tal-Programm.

2.2. Sistema/i ta' ġestjoni u ta' kontroll

2.2.1. *Ġustifikazzjoni tal-metodu/i tal-implimentazzjoni tal-baġit, tal-mekkanizmu/i għall-implimentazzjoni tal-finanzjament, tal-modalitajiet ta' pagament u tal-istrateġija ta' kontroll proposta*

Il-Programm dwar il-Ġustizzja se jiġi ġestit direttament mill-Kummissjoni peress li dan jippermetti adattament aħjar tal-Programm għall-htigijiet tal-politiki differenti, ikollu aktar flessibilità biex jaġġusta mill-ġdid il-prijoritajiet f'każ ta' htigijiet emergenti u jistabbilixxi kuntatti diretti mal-benefiċjarji/mal-kuntratturi u mal-partijiet ikkonċernati involuti direttament f'attivitajiet li jaqdu l-politiki rilevanti tal-Unjoni. Il-mod ta' implimentazzjoni tal-Programm tal-2021-2027 (ġestjoni diretta u indiretta) sa issa wera li kien effettiv u xieraq għall-htigijiet tal-Programm u tal-benefiċjarji tiegħu. L-użu ta' forom issimplifikati ta' finanzjament se jibqa' l-forma standard ta' kontribuzzjoni għar-rimborż tal-ġhotjiet.

2.2.2. *Informazzjoni dwar ir-riskji identifikati u s-sistema/i ta' kontroll intern stabbilita/i għall-mitigazzjoni tagħhom*

Il-Programm jiffaċċja l-istess riskji bħall-programmi l-oħra tal-Kummissjoni li huma maħsubin għal benefiċjarji li huma ta' natura varja. B'mod partikolari, uħud mill-benefiċjarji ma humiex rikorrenti jew ma għandhomx strutturi amministrattivi estensivi. Ir-riskji huma prinċipalment relatati ma' (1) l-iżgurar tal-kwalità tal-proġetti magħzula u l-implimentazzjoni teknika sussegwenti tagħhom; (2) ir-riskju ta' użu ineffiċjenti jew mhux ekonomiku tal-fondi mogħtija, kemm fil-każ tal-ġhotjiet u anki fl-akkwist; (3) frodi.

Hafna minn dawn ir-riskji huma mistennija jitnaqqsu bis-saħħa ta': (1) tfassil bir-reqqa tas-sejħiet għall-proposti; (2) gwida għall-applikanti u l-benefiċjarji; (3) l-użu ta' għażliet tal-kostijiet issimplifikati tal-kostijiet unitarji, tar-rati fissi u tas-somom f'daqqa, li ġew applikati b'mod effettiv fil-QFP tal-2021-2027 u li huma previsti fir-Regolament (UE) 2024/2509; (4) l-użu ta' proċeduri u sistemi korporattivi għall-ġestjoni ta' proposti u għotjiet (eż. għotjiet vademecum, eGrants, eċċ.) biex ikun żgurat allinjament sħiħ mal-aħjar Prattika fl-istadji kollha taċ-ċikli tal-ħajja tal-ġhotjiet u tal-akkwist; (5) il-miżuri stabbiliti fl-istrateġija ta' kontra l-frodi.

Is-sistema ta' kontroll prevista għall-Programm tal-2028-2034 se tkun kontinwazzjoni tas-sistema ta' kontroll tal-2021-2027. L-istrateġija tal-kontroll hija magħmula minn elementi kostitwenti differenti: (1) programmazzjoni, evalwazzjoni u għażla ta' proposti biex ikun żgurat li jiġu ffinanzjati biss l-aqwa proposti; (2) l-iffirmar u l-monitoraġġ tal-ftehimiet ta' għotja, soġġetti għal verifika *ex ante*, kemm fil-livell finanzjarju kif ukoll fil-livell tal-politika; (3) awditjar *ex post* abbażi ta'

“strategija ta’ detezzjoni” maħsuba biex jinstab massimu ta’ anomaliji sabiex jiġu rkuprati l-pagamenti mhux dovuti.

- 2.2.3. *Stima u ġustifikazzjoni tal-kosteffettività tal-kontrolli (proporzjon bejn il-kostijiet tal-kontroll u l-valur tal-fondi relatati ġestiti) u valutazzjoni tal-livelli mistennija tar-riskju ta’ errur (mal-ħlas u fl-għeluq)*

Il-kost tal-kontrolli tal-Programm jammonta għal madwar 3,2 % tal-pagamenti magħmula mill-Kummissjoni. Dan mistenni jibqa’ stabbli jew jonqos kemxejn jekk jiġi estiż ulterjorment l-użu tal-għażliet tal-kostijiet issimplifikati. L-objettiv tas-sistema tal-ġestjoni u l-kontrolli hu li żżomm il-livelli mistennija tar-riskju ta’ errur (waqt il-pagament u fl-għeluq) taħt il-limitu tal-materjalità ta’ 2 %.

2.3. **Miżuri għall-prevenzjoni ta’ frodi u ta’ irregolaritajiet**

Id-DĠ JUST se jkompli japplika l-Istrategija Kontra l-Frodi tiegħu (aġġornata f’Ġunju 2024) f’konformità mal-Istrategija tal-Kummissjoni Kontra l-Frodi (CAFS, Commission’s Anti-Fraud Strategy) biex jiġi żgurat li, *inter alia*, il-kontrolli interni kontra l-frodi tagħha jkunu allinjati bis-sħiħ mas-CAFS u li l-approċċ tal-ġestjoni tar-riskji ta’ frodi jkun immirat biex jidentifika każijiet b’riskju ta’ frodi kif ukoll reazzjonijiet adegwati.

L-Istrategija kontra l-frodi tippermetti li jiġi indirizzat ir-riskju ta’ frodi, l-aktar bis-saħħa ta’ miżuri li jipprevjenu l-irregolaritajiet, li mbagħad jeskalaw f’każ ta’ detezzjoni ta’ frodi. Il-miżuri li ġejjin se jkomplu jiġu implimentati: monitoraġġ dokumentarju, missjonijiet tal-monitoraġġ f’konformità ma’ strategija tal-monitoraġġ iddefinita, rekwiżiti tar-rapportar ċari fil-ftehimiet ta’ għotja mal-benefiċjarji, laqgħat ta’ tnedija mal-benefiċjarji ġodda, il-possibbiltà ta’ waqfien tal-għotjiet malli ma jinkisbux ir-riżultati jew ma jkunx hemm konformità ma’ ċerti kundizzjonijiet tal-finanzjament, bħal pereżempju dawk marbuta mal-informazzjoni, il-komunikazzjoni u l-viżibbiltà.

Il-benefiċjarji tal-każijiet ta’ esklużjoni jitnizzlu fil-Bażi tad-Data ta’ Identifikazzjoni Bikrija u ta’ Esklużjoni (EDES, Early Detection and Exclusion System) u l-każijiet jiġu segwiti mill-Uffiċċju Ewropew ta’ Kontra l-Frodi (OLAF, Office européen de Lutte Antifraude) u l-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE).

3. IMPATT FINANZJARJU STMAT TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

3.1. Intestatura/i tal-qafas finanzjarju pluriennali u l-linja/i baġitarja/i tan-nefqa affettwata/i

Linji baġitarji godda mitluba

Skont l-ordni tal-intestaturi tal-qafas finanzjarju pluriennali u tal-linji baġitarji.

Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali	Linja baġitarja	Tip ta' nefqa	Kontribuzzjoni			
	Numru	Mhux diff.	mill-pajjiżi tal-EFTA	minn pajjiżi kandidati u minn kandidati potenzjali	minn pajjiżi terzi oħra	dhul assenjat ieħor
2	06 01 04 Nefqa ta' appoġġ għal Ġustizzja	Mhux diff.	IVA/LE	IVA/LE	IVA/LE	IVA/LE
2	06 05 01 Ġustizzja	Diff.	IVA/LE	IVA/LE	IVA/LE	IVA/LE

3.2. Impatt finanzjarju stmat tal-proposta fuq l-appropriazzjonijiet

3.2.1. Sommarju tal-impatt stmat fuq l-appropriazzjonijiet operazzjonali

Il-proposta/L-inizjattiva ma teħtiegħ l-użu ta' appropriazzjonijiet operazzjonali

Il-proposta/l-inizjattiva tirrikjedi l-użu ta' appropriazzjonijiet operazzjonali, kif spjegat hawn taħt

3.2.1.1. Appropriazzjonijiet f'miljuni ta' EUR tal-baġit ivvotat (għal tliet pożizzjonijiet deċimali)

Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali	Numru	2
--	-------	---

DĠ: <JUST.>			Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	TOTAL QFP 2028-2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Appropriazzjonijiet operazzjonali										
06 05 01 Ġustizzja	Impenji	(1b)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
	Pagamenti	(2b)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva ffinanzjati mill-pakkett ta' programmi speċifiċi ⁽¹⁾										
06 01 04 nefqa ta' appoġġ għal Ġustizzja		(3)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
TOTAL tal-appropriazzjonijiet	Impenji	=1a+1b+3	101	105	109	114	118	123	128	798
	ghad-DĠ <JUST>	Pagamenti	=2a+2b+3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm

Tabella mandatorja

	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	TOTAL QFP 2028-2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	

TOTAL tal-appropriazzjonijiet operazzjonali	Impenji	(4)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
	Pagamenti	(5)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
TOTAL tal-appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva ffinanzjati mill-pakkett għal programmi speċifiċi		(6)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
TOTAL tal-appropriazzjonijiet skont l-INTESTATURA <2>	Impenji	=4+6	101	105	109	114	118	123	128	798
	tal-qafas finanzjarju pluriennali	=5+6	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm

Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali	4	“Nefqa amministrattiva” ¹
--	---	--------------------------------------

miljuni ta' EUR (sa tliet pozzizzjonijiet deċimali)

DG: <JUST>	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	TOTAL QFP 2028-2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Rizorsi umani	9,470	9,470	9,470	9,470	9,470	9,470	9,470	66,290
Nefqa amministrattiva oħra	0,380	0,387	0,395	0,403	0,411	0,420	0,428	2,824

¹ L-appropriazzjonijiet mehtieġa għandhom jiġu ddeterminati bl-użu ta' ċifri relatati mal-kostijiet medji annwali, disponibbli fuq il-paġna web rilevanti tal-BUDGpedia.

TOTAL TAD-DĠ <JUST>	Approprjazzjonijiet	9,850	9,857	9,865	9,873	9,881	9,890	9,898	69,114
--------------------------------------	---------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

miljuni ta' EUR (sa tliet pożizzjonijiet deċimali)

		Sena 2028	Sena 2029	Sena 2030	Sena 2031	Sena 2032	Sena 2033	Sena 2034	TOTAL QFP 2028- 2034
TOTAL tal- approprjazzjonijiet skont l-INTESTATURI 1 sa 4	Impenji	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
tal-qafas finanzjarju pluriennali	Pagamenti	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm

3.2.2. Output smat iffinanzjat mill-approprjazzjonijiet operazzjonali (din it-taqsimma ma għandhiex timtela mill-aġenziji deċentralizzati)

L-indikaturi tal-output u tar-riżultati għall-fini tal-monitoraġġ tal-progress u l-kisbiet ta' dan il-programm se jikkorrispondu għall-indikaturi komuni previsti fir-Regolament (UE) [XXX]* tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [dwar il-Prestazzjoni].

Approprjazzjonijiet ta' impenn f' miljuni ta' EUR (sa tliet pożizzjonijiet deċimali)

Indika l- objettiv i u l- outputs			Sena 2028	Sena 2029	Sena 2030	Sena 2031	Dahhal is-snin kollha li hemm bżonn biex turi d-durata tal-impatt (ara t-Taqsimma 1.6)										TOTAL	
	OUTPUTS																	
↓	Tip ²	Kost medju	Nr u	Kost	Nr u	Kost	Nr u	Kost	Nr u	Kost	Nr u	Kost	Nr u	Kost	Nr u	Kost	Nru totali	Kost totali
OBJETTIV SPEĊIFIKU Nru ³ ...																		

² L-outputs huma l-prodotti u s-servizzi li jridu jiġu pprovduti (eż. l-għadd ta' skambji ta' studenti ffinanzjati, l-għadd ta' kilometri ta' toroq mibnija, eċċ.).

³ Kif deskritt fit-Taqsimma 1.3.2. "Objettiv(i) speċifiku/specifiki".

- Output																		
- Output																		
- Output																		
Subtotal tal-objettiv speċifiku Nru 1																		
OBJETTIV SPEĊIFIKU Nru 2 ...																		
- Output																		
Subtotal tal-objettiv speċifiku Nru 2																		
TOTALI																		

3.2.3. Sommarju tal-impatt stmat fuq l-appropriazzjonijiet amministrattivi

Il-proposta/L-inizjattiva ma teħtiegħ l-użu ta' appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva

Il-proposta/L-inizjattiva teħtiegħ l-użu ta' appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva, kif spjegat hawn taħt

3.2.3.1. Appropriazzjonijiet mill-baġit ivvutat

APPROPRJAZZJONIJIET IVVUTATI	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	TOTAL L 2028 - 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
INTESTATURA 4								
Rizorsi umani	9,470	9,470	9,470	9,470	9,470	9,470	9,470	66,290
Nefqa amministrattiva oħra	0,380	0,387	0,395	0,403	0,411	0,420	0,428	2,824
Subtotal tal-INTESTATURA 4	9,850	9,857	9,865	9,873	9,881	9,890	9,898	69,114
Barra mill-INTESTATURA 4								
Rizorsi umani	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	3,535
Nefqa oħra ta' natura amministrattiva	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Subtotal barra mill-INTESTATURA 4	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	3,535
TOTAL	10,355	10,362	10,370	10,378	10,386	10,395	10,403	72,649

3.2.3.2. Appropriazzjonijiet minn dhul assenjat estern (NA)

DHUL ASSENJAT ESTERN	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	TOTAL L 2028 - 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
INTESTATURA 4								
Rizorsi umani	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Nefqa amministrattiva oħra	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotal tal-INTESTATURA 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Barra mill-INTESTATURA 4								
Rizorsi umani	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Nefqa oħra ta' natura amministrattiva	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotal barra mill-INTESTATURA 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTAL	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.3.3. Total tal-appropriazzjonijiet

TOTAL TAL-APPROPRJAZZJONIJIET IVVOTATI + TAD-DHUL ASSENJAT ESTERN	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	TOTAL L 2028 - 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
INTESTATURA 4								
Rizorsi umani	9,470	9,470	9,470	9,470	9,470	9,470	9,470	66,290

Nefqa amministrattiva oħra	0,380	0,387	0,395	0,403	0,411	0,420	0,428	2,824
Subtotal tal-INTESTATURA 4	9,850	9,857	9,865	9,873	9,881	9,890	9,898	69,114
Barra mill-INTESTATURA 4								
Riżorsi umani	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	3,535
Nefqa oħra ta' natura amministrattiva	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Subtotal barra mill-INTESTATURA 4	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	3,535
TOTAL								
	10,355	10,362	10,370	10,378	10,386	10,395	10,403	72,649

L-appropriazzjonijiet meħtieġa għar-riżorsi umani u għal nefqa oħra ta' natura amministrattiva se jiġu koperti mill-appropriazzjonijiet tad-DĠ digà assenjati għall-ġestjoni tal-azzjoni u/jew digà riallokati fid-DĠ, flimkien, jekk ikun meħtieġ, ma' kwalunkwe allokkazzjoni addizzjonali li tista' tingħata lid-DĠ ta' ġestjoni skont il-proċedura annwali ta' allokkazzjoni u fid-dawl tal-limitazzjonijiet baġitarji.

3.2.4. Rekwiżiti stmati ta' riżorsi umani

Il-proposta/L-inizjattiva ma teħtieġx l-użu ta' riżorsi umani

Il-proposta/L-inizjattiva teħtieġ l-użu ta' riżorsi umani, kif spjegat hawn taħt

3.2.4.1. Iffinanzjati mill-baġit ivvutat

L-istima għandha tiġi espressa f'unitajiet ekwivalenti għall-full-time (FTEs, Full-Time Equivalent)

APPROPRJAZZJONIJIET IVVUTATI	Sena 2028	Sena 2029	Sena 2030	Sena 2031	Sena 2032	Sena 2033	Sena 2034
• Pożizzjonijiet fit-tabella tal-persunal (uffiċjali u persunal temporanju)							
20 01 02 01 (Kwartieri Ġenerali u Uffiċċji tar-Rappreżentanza tal-Kummissjoni)	45	45	45	45	45	45	45
20 01 02 03 (Delegazzjonijiet tal-UE)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (Riċerka indiretta)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (Riċerka diretta)	0	0	0	0	0	0	0
Linji baġitarji oħra (specifika)	0	0	0	0	0	0	0
• Persunal estern (f'FTEs)							
20 02 01 (AC, END mill-"pakkett globali")	10	10	10	10	10	10	10
20 02 03 (AC, AL, END u JPD fid-Delegazzjonijiet tal-UE)	0	0	0	0	0	0	0
Ammin. Linja ta' appoġġ							
- fil-Kwartieri Ġenerali	5	5	5	5	5	5	5
06 01 04							
- fid-Delegazzjonijiet tal-UE	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END - Riċerka indiretta)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END - Riċerka diretta)	0	0	0	0	0	0	0
Linji baġitarji oħra (specifika) - Intestatura 7	0	0	0	0	0	0	0
Linji baġitarji oħra (specifika) - Barra mill-Intestatura 7	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	60	60	60	60	60	60	60
06 01 04							
- fid-Delegazzjonijiet	0	0	0	0	0	0	0

	t tal-UE							
01 01 01 02 (AC, END - Riċerka indiretta)		0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END - Riċerka diretta)		0	0	0	0	0	0	0
Linji baġitarji ohra (speċifika) - Intestatura 7		0	0	0	0	0	0	0
Linji baġitarji ohra (speċifika) - Barra mill-Intestatura 7		0	0	0	0	0	0	0
TOTAL		60	60	60	60	60	60	60

3.2.4.2. Iffinanzjati minn dħul assenjati estern (NA)

DHUL ASSENJAT ESTERN	Sena 2028	Sena 2029	Sena 2030	Sena 2031	Sena 2032	Sena 2033	Sena 2034
Pożizzjonijiet fil-pjan ta' stabbiliment (uffiċjali u persunal temporanju)							
20 01 02 01 (Kwartieri Ġenerali u Uffiċċji tar-Rappreżentanza tal-Kummissjoni)	0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (Delegazzjonijiet tal-UE)	0	0	0	0	0	0	0
(Riċerka indiretta)	0	0	0	0	0	0	0
(Riċerka diretta)	0	0	0	0	0	0	0
Linji baġitarji ohra (speċifika)	0	0	0	0	0	0	0
• Persunal estern (funitajiet ekwivalenti għall-full-time)							
20 02 01 (AC, END mill-“pakkett globali”)	0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END u JPD fid-Delegazzjonijiet tal-UE)	0	0	0	0	0	0	0
Ammin. Linja ta' appoġġ							
- fil-Kwartieri Ġenerali	0	0	0	0	0	0	0
- fid-Delegazzjonijiet tal-UE	0	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY]							
(AC, END - Riċerka indiretta)	0	0	0	0	0	0	0
(AC, END - Riċerka diretta)	0	0	0	0	0	0	0
Linji baġitarji ohra (speċifika) - Intestatura 4	0	0	0	0	0	0	0
Linji baġitarji ohra (speċifika) - Barra mill-Intestatura 4	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	0	0	0	0	0	0	0

3.2.4.3. Rekwiżiti totali ta' riżorsi umani

TOTAL TAL-APPROPRJAZZJONIJIET IVVOTATI + TAD-DHUL ASSENJAT ESTERN	Sena 2028	Sena 2029	Sena 2030	Sena 2031	Sena 2032	Sena 2033	Sena 2034
Pożizzjonijiet fil-pjan ta' stabbiliment (uffiċjali u persunal temporanju)							
20 01 02 01 (Kwartieri Ġenerali u Uffiċċji tar-Rappreżentanza tal-Kummissjoni)	45	45	45	45	45	45	45
20 01 02 03 (Delegazzjonijiet tal-UE)	0	0	0	0	0	0	0

(Riċerka indiretta)	0	0	0	0	0	0	0
(Riċerka diretta)	0	0	0	0	0	0	0
Linji baġitarji oħra (speċifika)	0	0	0	0	0	0	0
• Persunal estern (f'unitajiet ekwivalenti għall-full-time)							
20 02 01 (AC, END mill- "pakkett globali")	10	10	10	10	10	10	10
20 02 03 (AC, AL, END u JPD fid-Delegazzjonijiet tal-UE)	0	0	0	0	0	0	0
Ammin. Linja ta' appoġġ	- fil-Kwartieri Generali	5	5	5	5	5	5
06 01 04	- fid-Delegazzjonijiet tal-UE	0	0	0	0	0	0
(AC, END - Riċerka indiretta)		0	0	0	0	0	0
(AC, END - Riċerka diretta)		0	0	0	0	0	0
Linji baġitarji oħra (speċifika) - Intestatura 4		0	0	0	0	0	0
Linji baġitarji oħra (speċifika) - Barra mill-Intestatura 4		0	0	0	0	0	0
TOTAL		60	60	60	60	60	60

Il-persunal mehtieg għall-implimentazzjoni tal-proposta (f'FTEs):

	Ghandu jigi kopert mill-persunal disponibbli fis-servizzi tal-Kummissjoni	Persunal addizzjonali eċċezzjonali *		
		Ghandu jigi ffinanzjat skont l-Intestatura 4 jew skont ir-Riċerka	Ghandu jigi ffinanzjat mil-linja BA	Ghandu jigi ffinanzjat mit-tariffi
Pozizzjonijiet fit-tabella tal-persunal	30	15	M/A	
Persunal estern (CA, SNEs, INT)	2	8	5	

Metodu ta' kalkolu, deskrizzjoni tal-kompiti li għandhom jitwettqu u talba motivata

Il-persunal tad-DĠ JUST li jaħdem fuq il-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2021-2027 jikkombina l-persunal operazzjonali, li jaħdem full time fuq il-ġestjoni tal-Programm, matul il-fażijiet kollha taċ-ċikli tal-programm (programm ta' ħidma, sejhiet għal proposti, evalwazzjoni, ikkuntrattar u implimentazzjoni) kif ukoll għandu rwoli ta' bidu u ta' verifika,

b'persunal minn unitajiet ta' politika (li jiżguraw il-kompetenza tas-suġġett) u persunal li jiżgura l-koordinazzjoni kumplessiva u l-kompiti orizzontali.

L-istima tal-persunal operazzjonali li jaħdem fuq il-Programm hija bbażata fuq distribuzzjoni li tikkorrispondi għas-sehem tal-baġit tal-Ġustizzja meta mqabbel mal-baġit totali tal-programm ġestit mid-DĠ, li jinkludi wkoll il-Programm dwar iċ-Ċittadini, l-Ugwaljanza, id-Drittijiet u l-Valuri (CERV, Citizens, Equality, Rights and Values) u l-linja tal-konsumatur tal-Programm tas-Suq Uniku.

L-istima tal-persunal mill-unitajiet ta' politika hija bbażata fuq l-għadd kbir ta' politiki u ta' partijiet ta' leġiżlazzjoni appoġġati mill-implimentazzjoni tal-Programm dwar il-Ġustizzja, u b'hekk fuq l-involvement tal-unitajiet ta' politika fi stadji ewlenin tal-proċess, bħat-tnejn tas-sejnhiet għal proposti, l-għażla tal-proġetti u l-implimentazzjoni.

Il-persunal operazzjonali, ta' politika u ta' koordinazzjoni flimkien jammontaw għal 60 FTE, inklużi 5 CA ffinanzjati minn barra l-Intestatura 4 (eks linji BA), li huwa meqjus meħtieġ biex jiġi indirizzat b'mod effettiv il-portafoll estiż li jirrikjedi forza tax-xogħol akbar – inkluż, b'mod partikolari, inizjattivi bħad-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja, għadd akbar ta' operazzjonijiet finanzjarji għall-implimentazzjoni tal-Programm, f'konformità mal-ambitu tematiku tal-Programm skont il-linji gwida politiċi.

Mil-livell kurrenti ta' persunal bħala linja bażi, u meta wieħed iqis iż-żieda ta' 2,7 darbiet fil-pakkett tal-Programm dwar il-Ġustizzja fil-QFP li jmiss, l-FTEs mitluba huma meħtieġa biex jippermettu lid-DĠ JUST ilaħħaq mal-azzjonijiet meħtieġa biex jintlaħqu l-oġettivi politiċi tal-Kummissjoni ta' Von der Leyen II u l-Programm dwar il-Ġustizzja tal-2028-2034 ikun strumentali biex jintlaħqu b'suċċess l-ambizzjonijiet tal-Kummissjoni.

Ma hemm l-ebda margni fit-timijiet kurrenti biex il-persunal jiġi riallokati ulterjorment bejn il-funzjonijiet mingħajr ma tiġi pperikolata l-kredibbiltà tal-Kummissjoni li tikseb riżultati fl-oqsma ta' kompetenza tad-DĠ JUST.

Uffiċjali u persunal temporanju	45
Persunal estern	15

3.2.5. Harsa generali lejn l-impatt stmat fuq l-investimenti relatati mat-teknoloġija diġitali

TOTAL tal-appropriazzjonijiet diġitali u tal-IT	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	TOTAL QFP 2028 - 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
INTESTATURA 4								
Nefqa tal-IT (korporattiva)	0,492	0,492	0,492	0,492	0,492	0,492	0,492	3,444
Subtotal tal-INTESTATURA 4	0,492	0,492	0,492	0,492	0,492	0,492	0,492	3,444
Barra mill-INTESTATURA 4								

Nefqa tal-IT marbuta mal-politika fil-qafas ta' programmi operazzjonali	37	37	37	37	37	37	37	259
Subtotal barra mill-INTESTATURA 4	37	37	37	37	37	37	37	259
TOTAL	37,492	37,492	37,492	37,492	37,492	37,492	37,492	262,444

3.2.6. *Kompatibbiltà mal-qafas finanzjarju pluriennali attwali*

L-inizjattiva hija konsistenti mal-proposta għall-QFP tal-2028-2034.

3.2.7. *Kontribuzzjonijiet ta' partijiet terzi*

Il-proposta/L-inizjattiva:

ma tippredix kofinanzjament minn partijiet terzi

tippredix l-kofinanzjament minn partijiet terzi kif stmat hawn taht:

Approprjazzjonijiet f' miljuni ta' EUR (sa tliet pozizzjonijiet decimali)

	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Sena	Total
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Speċifika l-korp ta' kofinanzjament								
TOTAL tal-approprjazzjonijiet kofinanzjati								

3.3. *Impatt stmat fuq id-dhul*

Il-proposta/L-inizjattiva ma għandha l-ebda impatt finanzjarju fuq id-dhul.

Il-proposta/L-inizjattiva għandha l-impatt finanzjarju li ġej:

fuq ir-rizorsi proprji

fuq dhul ieħor

indika, jekk id-dhul hux assenjat għal-linji tan-nefqa

miljuni ta' EUR (sa tliet pozizzjonijiet decimali)

Linja baġitarja tad-dhul:	Approprjazzjonijiet disponibbli għas-sena finanzjarja kurrenti	Impatt tal-proposta/tal-inizjattiva						
		Sena 2028	Sena 2029	Sena 2030	Sena 2031	Sena 2032	Sena 2033	Sena 2034

Artikolu								
----------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Għal dħul assenjat, specifika l-linja/i baġitarja/i tan-nefqa affettwata/i.

[...]

Rimarki oħra (eż. il-metodu/il-formula li ntużaw biex jiġi kkalkolat l-impatt fuq id-dħul jew kwalunkwe informazzjoni oħra).

[...]

4. DIMENSJONIJIET DIĠITALI

4.1. Rekwiziti ta' rilevanza diġitali

Il-Programm dwar il-Ġustizzja għandu rilevanza diġitali ewlenija peress li se jkompli jiffinanzja għadd ta' sistemi tal-IT fil-livell tal-UE li jappoġġaw il-kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera. Dawn is-sistemi jiżguraw l-implimentazzjoni ta' strumenti legali differenti u l-funzjonament xieraq tal-kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera.

Referenza għar-rekwizit	Deskrizzjoni tar-rekwizit	Atturi affettwati jew ikkonċernati mir-rekwizit	Proċessi ta' livell għoli	Kategoriji
Artikolu 4	[...] Assistenza teknika u amministrattiva għall-implimentazzjoni tal-Programm, bħal attivitajiet ta' tkejjija, ta' monitoraġġ, ta' kontroll, ta' awditjar u ta' evalwazzjoni, sistemi u pjattaformi korporattivi tat-teknoloġija tal-informazzjoni ...	Il-Kummissjoni Ewropea; Benefiċjarji	Implimentazzjoni tal-programm b'gestjoni diretta tal-ghotjiet	Soluzzjonijiet diġitali
Artikolu 3, par.	[...] kif ukoll	Il-Kummissjoni	Implimentazzjoni	Soluzzjonijiet

1	għad-digitalizzazzjoni tal-gustizzja fil-livell tal-UE.	Ewropea; Benefiċjarji	ni, monitoraġġ u evalwazzjoni tal-Programm	digitali, data
Artikolu 3, par. 2(b) Artikolu 4	[...] il-promozzjoni tal-istat tad-dritt, tad-drittijiet fundamentali u tad-demokrazija. [...] Assistenza teknika u amministrattiva għall-implimentazzjoni tal-Programm bħal... attivitajiet ta' informazzjoni u komunikazzjoni, inkluża komunikazzjoni korporattiva dwar il-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni.	Il-Kummissjoni Ewropea; Benefiċjarji	Disseminazzjoni, appoġġ għall-Programm	Soluzzjonijiet digitali
Artikolu 3, par. 2(c)	[...] il-promozzjoni ta' proċeduri ċivili u kriminali effiċjenti u... il-promozzjoni... tad-drittijiet tal-vittmi kollha tal-kriminalità u tad-drittijiet proċedurali tal-persuni suspettati u akkużati fi proċedimenti	Il-Kummissjoni Ewropea; Benefiċjarji	Disseminazzjoni, appoġġ għall-Programm	Soluzzjonijiet digitali

Artikolu 4	<p>kriminali kif ukoll tal-persuni mfittxija fi proċedimenti tal-MAE.</p> <p>[...] Assistenza teknika u amministrattiva għall-implimentazzjoni tal-Programm bħal... attivitajiet ta' informazzjoni u komunikazzjoni, inkluża komunikazzjoni korporattiva dwar il-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni.</p>			
------------	---	--	--	--

4.2. Data

Tip ta' data	Referenza/i għar-rekwiżit	Standard u/jew speċifikazzjoni (jekk applikabbli)
Pajjiżi, organizzazzjonijiet, baġit, parteċipanti u prijoritajiet għal kull proġett	<p>Artikolu 4, Artikolu 3, par. 1 u par. 2(b) u (c)</p> <p>Ir-Regolament (UE) XXX [Regolament dwar il-Prestazzjoni]</p>	<p>Għodod u bażijiet tad-data ta' monitoraġġ u rapportar tal-Kummissjoni, inkluż eGrants.</p>

Allinjament mal-Istrateġija Ewropea għad-Data

Id-dispożizzjonijiet skont il-proposta jappoġġaw l-interoperabbiltà, l-użu mill-ġdid u l-kondiviżjoni sigura tad-data, f'konformità mal-Istrateġija Ewropea għad-Data. Meta tigi

pproċessata xi data personali (eż. tal-partiċipanti), dan jallinja mar-Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data (GDPR, General Data Protection Regulation)¹. L-arkitettura hija konsistenti wkoll mad-Direttiva dwar id-Data Miftuħa², peress li data aggregata rilevanti u mhux personali tista' ssir disponibbli għall-użu mill-ġdid mir-riċerkaturi jew il-korpi pubbliċi.

Allinjament mal-Qafas tal-UE dwar l-Identità Digitali

Il-proposta tallinja mal-Qafas tal-UE dwar l-Identità Digitali, li jippermetti l-identifikazzjoni sigura u l-użu ta' attestazzjonijiet elettronici tal-attributi biex jiġu vverifikati karatteristiċi jew kwalifiki speċifiċi ta' individwi, operatori ekonomiċi u organizzazzjonijiet, inkluż fil-kuntest ta' proċedimenti ġudizzjarji u legali. Barra minn hekk, il-proposta se tkun kompatibbli mal-Kartieri Ewropej tan-Negozju li ġejjin, li se jippermettu aktar il-kondiviżjoni tal-attezzjonijiet f'kuntesti professjonali, bħal fi proċedimenti legali transfruntiera, li jippermettu lill-professjonisti legali u lin-negozji jaqsmu b'mod sigur u effiċjenti informazzjoni vverifikata mal-qrati, mal-amministrazzjonijiet pubbliċi u ma' sħab oħra, u b'hekk inaqqsu l-piżijiet amministrattivi u jżidu l-fiduċja fis-sistemi tal-ġustizzja digitali.

Allinjament mal-prinċipju ta' darba biss

Id-dashboards stabbiliti huma sors ta' traċċabbiltà u użu mill-ġdid tad-data disponibbli mill-implimentazzjoni tal-Programm. Id-data tiġi mill-ghodod/dokumenti taċ-ċiklu tal-ħajja tal-proġett (eż. formoli ta' applikazzjoni, rapporti finali, sħarriġiet tal-partiċipanti). Se jiġu żgurati t-traċċabbiltà u l-użu mill-ġdid tad-data disponibbli mill-implimentazzjoni tal-Programm. Id-data se tiġi rreġistrata permezz tad-dokumenti taċ-ċiklu tal-ħajja tal-proġett u se ssir aċċessibbli, f'konformità mad-dispożizzjonijiet tar-Regolament (UE) XXX tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [ir-Regolament dwar il-Prestazzjoni] rigward it-trasparenza tal-informazzjoni dwar il-prestazzjoni u l-kisbiet tal-programmi permezz tal-portal tal-Gateway Unika.

Flussi tad-data

Tip ta' data	Referenza /i għar-rekwiżit(i)	Attur li jipprovdi d-data	Attur li jirċievi d-data	Skattatur tal-iskambju tad-data	Frekwenza (jekk applikabbli)
Pajjizi, organizzazzjonijiet, baġit, partiċipanti u prijoritajiet għal kull proġett	Artikolu 4, Artikolu 3, par. 1 u par. 2(b) u (c) Ir-Regolament (UE) XXX [Regolament	Benefiċjarji	Pubbliku ġenerali l-Kummissjoni l-Parlament Ewropew il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea	Ir-Regolament (UE) XXX [Regolament dwar il-Prestazzjoni]: L-Artikolu XXX (monitoraġġ) u l-Artikolu XXX (rapport tal-	Ir-Regolament (UE) XXX [Regolament dwar il-Prestazzjoni]: L-Artikolu XXX (monitoraġġ) u l-Artikolu XXX (rapport tal-

¹ Ir-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li jħassar id-Direttiva 95/46/KE (Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data), *GU L 119, 4.5.2016, p. 1–88, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>.*

² Id-Direttiva (UE) 2019/1024 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Ġunju 2019 dwar id-data miftuħa u l-użu mill-ġdid tal-informazzjoni tas-settur pubbliku (riformulazzjoni), *GU L 172, 26.6.2019, p. 56–83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj>.*

	nt dwar il-Prestazzjoni]			implimentazzjoni u evalwazzjonijiet retrospettivi). Rapportar regolari tal-Programm	implimentazzjoni u evalwazzjonijiet retrospettivi).
--	--------------------------	--	--	--	---

Kumment ġenerali:

L-iskambju ta' data bejn l-Istati Membri huwa ta' importanza ewlenija għas-suċċess tad-diversi inizjattivi fil-qasam tad-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja. Ghadd ta' inizjattivi jiddependu fuq id-data u d-disponibbiltà tagħha. Eżempju tajjeb huwa l-Istrateġija tal-UE għad-diġitalizzazzjoni tal-ġustizzja, ippjanata li tiġi adottata sa tmiem l-2025. Eżempju ieħor għall-iskambju tad-data huwa l-Ispazju Ewropew tad-Data Legali³, li għandu l-għan li jiżgura d-disponibbiltà ta' data ġudizzjarja, inkluż għall-finijiet ta' taħriġ tal-IA. Dawn is-sistemi kollha se jiġu appoġġati u sostnuti permezz tal-Programm dwar il-Ġustizzja.

4.3. Soluzzjonijiet diġitali

Soluzzjoni diġitali	Referenza/i għar-rekwiżit(i)	Funzjonalitajiet obligatorji ewlenin	Korp responsabli	Kif tiġi koperta l-aċċessibbiltà?	Kif jiġtqies l-użu mill-ġdid?	Użu tat-teknoloġiji tal-IA (jekk applikabbli)
Soluzzjoni diġitali #1 – Pjattaforma għall-Ġestjoni Diretta tal-Għotjiet	Artikolu 4	Ġestjoni Diretta tal-Għotjiet	Il-Kummissjoni Ewropea	F'konformità mal-Istandard tal-Kummissjoni	//	Il-pjattaforma għandha tħaddem l-użu tal-intelliġenza artificjali meta rilevanti u tosserva l-prinċipju ta' prekawzjoni.
Soluzzjoni diġitali #2	Artikolu 3, par. 1 u	Tixrid tar-risultati	Il-Kummissjoni	F'konformità mal-	//	Il-pjattaforma

³ <https://data.europa.eu/en/ELDS>.

– Pjattaforma a/i biex jiġi appoġġat il-Programm	par. 2(b) u (c) u Artikolu 4	Programm	ni Ewropea	Istandard tal-Kummissjoni		a jew pjattaforma għandhom iħaddmu l-użu tal-intelligenzja artificjali meta rilevanti u josservaw il-prinċipju ta' prekawżjoni.
--	------------------------------	----------	------------	---------------------------	--	---

Soluzzjoni diġitali #1 - Pjattaforma għall-Ġestjoni Diretta tal-Għotjiet

Politika diġitali u/jew settorjali (meta dawn ikunu applikabbli)	Spjegazzjoni dwar kif tallinja
Att dwar l-IA⁴	Meta tħaddem l-IA, il-Kummissjoni Ewropea se tiżgura l-konformità mal-Att dwar l-IA.
Qafas taċ-Ċibersigurtà tal-UE⁵	Mingħajr preġudizzju għar-Regolament (UE) 2016/679, il-Kummissjoni Ewropea għandha tiżgura s-sigurtà, l-integrità, l-awtenticità u l-kunfidenzjalità tad-data miġbura u maħżuna għall-fini ta' dan ir-Regolament
Il-Qafas dwar l-Identità Diġitali Ewropea, il-Kartieri Ewropej tan-Negozju	F'konformità mal-Qafas dwar l-Identità Diġitali Ewropea, il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-pjattaforma tal-ġestjoni tal-għotjiet tkun interoperabbli mal-Kartieri dwar l-Identità Diġitali Ewropea u mal-Kartieri Ewropej tan-Negozju li ġejjin biex tippermetti l-identifikazzjoni, l-awtentikazzjoni, l-iskambju ta'

⁴ Ir-Regolament (UE) 2024/1689 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Ġunju 2024 li jstabbilixxi regoli armonizzati dwar l-intelligenzja artificjali u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 300/2008, (UE) Nru 167/2013, (UE) Nru 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 u (UE) 2019/2144 u d-Direttivi 2014/90/UE, (UE) 2016/797 u (UE) 2020/1828 (l-Att dwar l-Intelligenzja Artificjali), *ĠU L*, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>.

⁵ Ir-Regolament (UE, Euratom) 2023/2841 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Diċembru 2023 li jstabbilixxi miżuri għal livell għoli komuni ta' ċibersigurtà fl-istituzzjonijiet, fil-korpi, fl-uffiċċji u fl-aġenziji tal-Unjoni, *ĠU L*, 2023/2841, 18.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2841/oj>.

	attestazzjonijiet elettronici tal-attributi u l-użu ta' servizzi fiduċjarji.
Gateway Diġitali Unika⁶ u Sistema ta' Informazzjoni tas-Suq Intern (IMI, Internal Market Information System)⁷	Mhux applikabbli
Ohra	Mhux applikabbli

Soluzzjoni diġitali #2 - Pjattaforma/i biex jiġi appoġġat il-Programm

Politika diġitali u/jew settorjali (meta dawn ikunu applikabbli)	Spjegazzjoni dwar kif tallinja
Att dwar l-IA	Meta tħaddem l-IA, il-Kummissjoni Ewropea se tiżgura l-konformità mal-Att dwar l-IA.
Qafas taċ-Ċibersigurtà tal-UE	Mingħajr preġudizzju għar-Regolament (UE) 2016/679, il-Kummissjoni Ewropea għandha tiżgura s-sigurtà, l-integrità, l-awtenticità u l-kunfidenzjalità tad-data miġbura u maħzuna għall-fini ta' dan ir-Regolament
Il-Qafas dwar l-Identità Diġitali Ewropea, il-Kartieri Ewropej tan-Negozju	F'konformità mal-Qafas dwar l-Identità Diġitali Ewropea, il-Kummissjoni għandha tiżgura li dawn il-pjattaformi jkunu interoperabbli mal-Kartieri dwar l-Identità Diġitali Ewropea u mal-Kartieri Ewropej tan-Negozju li ġejjin biex jippermettu l-identifikazzjoni, l-awtentikazzjoni, l-iskambju ta' attestazzjonijiet elettronici tal-attributi u l-użu ta' servizzi fiduċjarji.
Gateway Diġitali Unika u IMI	Mhux applikabbli
Ohra	Mhux applikabbli

⁶ https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/single-digital-gateway_mt.

⁷ Ir-Regolament (UE) Nru 1024/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar il-kooperazzjoni amministrattiva permezz tas-Sistema ta' Informazzjoni tas-Suq Intern u li jhassar id-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2008/49/KE ("ir-Regolament tal-IMI"), *GU L 316, 14.11.2012, p. 1–11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1024/oj>*.

Kumment ġenerali:

Il-Programm dwar il-Ġustizzja se jkompli jiffinanzja għadd ta' soluzzjonijiet diġitali, li ġew żviluppati matul is-snin, kif ukoll se jappoġġa l-iżvilupp ta' sistemi ġodda tal-IT. Xi eżempji ta' sistemi tal-IT, li se jiġu ffinanzjati mill-kontinwazzjoni tal-Programm dwar il-Ġustizzja, huma l-Portal Ewropew tal-Ġustizzja elettronika, li huwa punt uniku ta' servizz għall-materji kollha tal-ġustizzja, u s-sistema tal-IT decentralizzata żviluppata skont ir-Regolament (UE) 2023/2844⁸ għad-diġitalizzazzjoni tal-kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera. Il-Programm dwar il-Ġustizzja jintuża biex jiffinanzja sistemi tal-IT fil-livell tal-UE li jirriżultaw minn strumenti legali jew mill-kooperazzjoni volontarja tal-Istati Membri. Fiz-żewġ każijiet, dawn huma sistemi b'importanza politika u operazzjonali għolja għall-Istati Membri, li jappoġġaw it-tħaddim bla xkiel ta' kuljum tas-settur tal-ġustizzja billi jsaħħu l-effiċjenza u jiżguraw l-interoperabbiltà.

4.4. Valutazzjoni tal-interoperabbiltà

L-interoperabbiltà hija essenzjali għas-suċċess tas-sistemi u l-ghodod differenti tal-IT. Il-Programm dwar il-Ġustizzja jippromwovi l-interoperabbiltà tas-sistemi nazzjonali sabiex tiġi ffaċilitata l-interkonnessjoni tagħhom fil-livell tal-UE u l-possibbiltà li jiġu żviluppati sistemi decentralizzati, li jiffaċilitaw il-kooperazzjoni transfruntiera. Is-sistemi żviluppati fil-livell tal-UE huma stabbiliti bl-idea li l-Istati Membri kollha għandhom ikunu jistgħu jgħaqqdu s-sistemi nazzjonali tagħhom ma' waħda ċentrali, iżda l-aktar bejniethom, billi jużaw standards proċedurali diġitali miftiehma b'mod komuni kif previst mir-Regolament dwar id-Diġitalizzazzjoni. Is-soluzzjoni fil-livell tal-UE jehtieg li tkun interoperabbli waħedha biex tippermetti u tappoġġa l-integrazzjoni ma' soluzzjonijiet nazzjonali eżistenti u żviluppati reċentement.

4.5. Miżuri li jappoġġaw l-implimentazzjoni diġitali

B'rabta mal-ippjanar għall-futur, l-istrumenti legali kollha relatati mal-ġustizzja jipprevedu, jew huma mistennija jipprevedu, ċertu livell ta' diġitalizzazzjoni. Dan se johloq l-obbligu għall-UE li tiżviluppa sistemi u soluzzjonijiet ġodda iżda wkoll għall-Istati Membri li jikkollegaw ma' daww is-sistemi. F'dan ir-rigward, il-Programm dwar il-Ġustizzja se jappoġġa l-implimentazzjoni diġitali permezz ta' miżuri differenti. Dan jista' jinkludi proċeduri ta' akkwist tal-ICT, żvilupp intern tas-soluzzjoni fil-livell tal-UE u appoġġ għall-Istati Membri fl-għamla ta' skambju ta' għarfien espert, għoti ta' għotjiet għal azzjoni jew oħrajn.

⁸ Ir-Regolament (UE) 2023/2844 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Diċembru 2023 dwar id-diġitalizzazzjoni tal-kooperazzjoni ġudizzjarja u l-aċċess għall-ġustizzja f'materji ċivili, kummerċjali u kriminali transfruntieri, u li jemenda ċerti atti fil-qasam tal-kooperazzjoni ġudizzjarja, *GU L*, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>.